kliping

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,

za obdobje 8. 10. 2019

Število objav: 16
Internet: 8
Tisk: 8

Spremljane teme:
Inženirska dejavnost, ...: 2
Inženirska zbornica ...: 3
Barbara Škraba Flis: 0
Gradbeni zakon: 4
Zakon o ... načrtovanju: 0
Zakon o ... arhitektih: 0
Gradbena parcela: 0
Evidenca stavbnih zemljišč: 0
Svetovni gradbeni forum 2019: 0
Gradbeništvo, graditev: 13

kliping

Internet	Naslov	Prenesena vrednost terjatev na DUTB po oceni Zadravec Caprirolove ni bila prenizka		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Državni zbor; 7. 10. 2019		
Stran v zbirki: 6	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...najlažje presojajo, kaj je zanje najbolj smiselno, da se prenese. Banka Slovenije je sicer dala pisna navodila, kaj naj bi bile prioritete - terjatve do gradbeništva in finančnih holdingov - prav neposredno pa na to ni vplivala. "Svet Banke Slovenije tako gotovo ni na nikogar pritiskal," je zatrdila. Pred komisijo...			

Internet	Naslov	Kako je mogoče, da so upravne enote deset let kršile zakon?		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Delo.si; 466.430, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 7. 10. 2019		
Stran v zbirki: 9	Avtor	Manja Pušnik, Polona Malovrh		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije , Gradbeni zakon , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...arhitekti in inženirji gradbeniki prehaja v novo fazo. Niso še zgladili spora o tem, katera stroka je pri gradnji objektov prevladujoča in kdo lahko po gradbenem zakonu vodi projekt, že se vnema nova polemika: kdo je lahko vodja nadzora? Tačas pa so poiskali tudi dežurnega krivca za nastalo situacijo: upravne enote, ker...			

Tisk	Naslov	Kako je mogoče, da so upravne enote deset let kršile zakon?		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Delo; 153.990, Slovenija	Stran: 3	Površina: 732 cm^2
	Rubrika, Datum	Aktualno; 8. 10. 2019		
Stran v zbirki: 11	Avtor	A. Manja Pušnik, Polona Malovrh		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije , Gradbeni zakon , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...nezakonitosti delovanja« Ljubljana - Arhitekti in inženirji gradbeniki še niso poravnali spora o tem, katera stroka je pri gradnji objektov prevladujoča in kdo po gradbenem zakonu lahko vodi projekt, že se vnema nova polemika: kdo je lahko vodja nadzora? Medtem so poiskali tudi dežurnega krivca za sedanje razmere: upravne enote,...			

Internet	Naslov	Mesec za dejavnost, ki tvori oblike		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 7. 10. 2019		
Stran v zbirki: 14	Avtor	Mateja Panter		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...dogodka Big arhitektura podeljene regionalne nagrade za interier. Big arhitektura je poslovno-izobraževalni dogodek za napredno arhitekturo in profesionalno gradbeništvo. Je katalizator razmislekov o ključnem pomenu arhitekture, raziskuje nove koncepte bivanja in odgovarja na sodobne družbene izzive, pomembne za naš obstoj,...			

Internet	Naslov	Kako je mogoče, da so upravne enote deset let kršile zakon?		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 7. 10. 2019		
Stran v zbirki: 17	Avtor	Manja Pušnik, Polona Malovrh		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije , Gradbeni zakon , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...arhitekti in inženirji gradbeniki prehaja v novo fazo. Niso še zgladili spora o tem, katera stroka je pri gradnji objektov prevladujoča in kdo lahko po gradbenem zakonu vodi projekt, že se vnema nova polemika: kdo je lahko vodja nadzora? Tačas pa so poiskali tudi dežurnega krivca za nastalo situacijo: upravne enote, ker...			

kliping

Internet	Naslov	Šešok si je napisal pravila, nato je po njih igral		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 7. 10. 2019		
Stran v zbirki: 27	Avtor	Luka Tetičkovič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...44,9 milijona evrov. Vrtljiva vrata: izvedel, kar si je politično omogočilŠešok leta 1993 v vladi Janeza Drnovška postane še minister za industrijo in gradbeništvo, na tej poziciji Iskri odobri 100 milijonov tolarjev posojila, istega leta pa z blagoslovom LDS iz vrha Iskre izrine dolgoletnega direktorja Janeza Vipotnika,...			

Internet	Naslov	Šešok si je napisal pravila, nato je po njih igral		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Pomurje.si; 35.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 7. 10. 2019		
Stran v zbirki: 34	Avtor	Luka Tetičkovič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...ustvarili – predhodniki.« Vrtljiva vrata: izvedel, kar si je politično omogočilŠešok leta 1993 v vladi Janeza Drnovška postane še minister za industrijo in gradbeništvo, na tej poziciji Iskri odobri 100 milijonov tolarjev posojila, istega leta pa z blagoslovom LDS iz vrha Iskre izrine dolgoletnega direktorja Janeza Vipotnika,...			

Tisk	Naslov	Študij, kjer izkušnje štejejo		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Glas gospodarstva; 12.000, Slovenija	Stran: 99	Površina: 310 cm^2
	Rubrika, Datum	Ostalo; 7. 10. 2019		
Stran v zbirki: 35	Avtor	Barbara Krajnc		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...izkušnje na bodoče sodelavce. CPU to jesen vabi na vpis v Višjo strokovno šolo 21. generacijo dvoletnih višješolskih študijskih programov Informatika, Gradbeništvo, Poslovni sekretar in Ekonomist. Barbani Krajnc, ravnateljica CI'L: VSŠ Študij, kjer izkušnje štejejo...			

Tisk	Naslov	Opozorili na ključne dileme slovenskega kmetijstva in podeželja		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Glas gospodarstva; 12.000, Slovenija	Stran: 80	Površina: 584 cm^2
	Rubrika, Datum	Ostalo; 7. 10. 2019		
Stran v zbirki: 37	Avtor	Andreja Šalamun		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...preciznega k pametnemu kmetijstvu Na posvetu o pametnem kmetovanju, ki sta ga organizirali Zveza slovenske podeželske mladine in Katedra za biosistemsko inženirstvo Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru, so predstavili sodobne tehnologije, ki jih v Sloveniji že uporabljamo, na primer letalnike...			

Tisk	Naslov	Vse regije z rastjo dodane vrednosti		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	Glas gospodarstva; 12.000, Slovenija	Stran: 46	Površina: 3.245 cm^2
	Rubrika, Datum	Ostalo; 7. 10. 2019		
Stran v zbirki: 48	Avtor	Darja Močnik		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Druga po rasti, koroška regija, je zabeležila 10,2-odstotno rast prihodkov, in sicer predvsem zaradi porasta prihodkov v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu. Sledijo zasavska, primorsko-notranjska in jugovzhodna regija, ki so beležile nekaj nad 9-odstotno rast celotnih prihodkov. Najnižjo rast prihodkov je...			

kliping

Tisk	Naslov	V znamnju zborničnega jubileja		
Zaporedna št. 11	Medij; Doseg	Obrtnik - Podjetnik; , Slovenija	Stran: 12	Površina: 876 cm^2
	Rubrika, Datum	Ostalo; 7. 10. 2019		
Stran v zbirki: 50	Avtor	Eva Mihelič		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...gospodarstvo z roko v roki. Minister je izpostavil tri skupne točke okoljskega ministrstva in gospodarstva, in sicer krožno gospodarstvo, agencijo za okolje in gradbena zakonodaja. Glede prvega je dejal, da je treba na krožno gospodarstvo gledati kot na priložnost, ne kot nujno zlo. »Tisti, ki so se lotili tega projekta, ugotavljajo,...			

Tisk	Naslov	Zelena prihodnost cementov - razvoj nove vrste klinkerja		
Zaporedna št. 12	Medij; Doseg	EOL; , Slovenija	Stran: 23	Površina: 137 cm^2
	Rubrika, Datum	Ostalo; 7. 10. 2019		
Stran v zbirki: 51	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...višji stopnji recikliranja industrijskih in gradbenih odpadkov ter trajnostnemu zmanjšanju porabe naravnih virov. Raziskava poteka v sodelovanju Zavoda za gradbeništvo Slovenije (ZAG) s Salonitom Anhovo d.d. v okviru projekta » Belitno-sulfoaluminatni klinker iz sekundarnih surovin za trajnostno proizvodnjo nizkoogljičnih...			

Tisk	Naslov	Festival Spretnosti za prihodnost za učitelje STEM		
Zaporedna št. 13	Medij; Doseg	EOL; , Slovenija	Stran: 21	Površina: 118 cm^2
	Rubrika, Datum	Ostalo; 7. 10. 2019		
Stran v zbirki: 52	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...prihodnosti srečevali z velikimi izzivi na področjih digitalizacije, globalizacije in podnebnih sprememb. Ena od nalog učiteljev STEM (znanost, tehnologija, inženirstvo in matematika) je, da jih pripravi na te izzive. Na 11. evropskem festivalu Science on Stage 2019, ki ga bo v sodelovanju s Science on Stage Europe gostila...			

Tisk	Naslov	Brez hidroelektrarn Slovenija ne bo dosegla ciljev pri OVE, Vlada mora odločiti		
Zaporedna št. 14	Medij; Doseg	EOL; , Slovenija	Stran: 34	Površina: 906 cm^2
	Rubrika, Datum	Ostalo; 7. 10. 2019		
Stran v zbirki: 54	Avtor	Jože Volfand		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...koncesije in kdo bo vodil izgradnjo, Vlada je la stnik vseh firm. To je nacionalni interes. Število delovnih mest, večnamenskost izgradnje, delovna mesta v gradbeništvu, kontinuiteta naložb, prilivi v proračun od koncesnin, prispevkov. Gradnja verige, ki bi trajala deset let, bi dala več sinergijskih učinkov. O ciljih...			

Internet	Naslov	Šešok si je napisal pravila, nato je po njih igral		
Zaporedna št. 15	Medij; Doseg	Novice.svet24.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 7. 10. 2019		
Stran v zbirki: 64	Avtor	Luka Tetičkovič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...44,9 milijona evrov. Vrtljiva vrata: izvedel, kar si je politično omogočil Šešok leta 1993 v vladi Janeza Drnovška postane še minister za industrijo in gradbeništvo, na tej poziciji Iskri odobri 100 milijonov tolarjev posojila, istega leta pa z blagoslovom LDS iz vrha Iskre izrine dolgoletnega direktorja Janeza Vipotnika,...			

kliping

Internet	Naslov	V Cernu bo dan slovenske industrije		
Zaporedna št. 16	Medij; Doseg	Spiritslovenia.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 7. 10. 2019		
Stran v zbirki: 67	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...bo vodil državni sekretar na ministrstvu za izobraževanje, šolstvo in šport, dr. Jernej Štromajer, bodo predstavniki 24 podjetij z različnih področij: gradbeništva, nizkih gradenj in tehničnih storitev, elektrotehnike in magnetov, elektronike in radijskih frekvenc, informacijske tehnologije, vakuuma in nizkih temperatur,...			

Prenesena vrednost terjatev na DUTB po oceni Zadravec Caprirolove ni bila prenizka

Nekdanja viceguvernerka Banke Slovenija Stanislava Zadravec Caprirolo je pred preiskovalno komisijo ***DZ,*** ki je pod drobnogled vzela prenos terjatev bank na ***DUTB,*** danes dejala, da je bil leta 2013 v okviru sanacije bančnega sistema ključni element čas. "Prenesena vrednost terjatev se je v celoti izkazala kot neprenizka," je dejala o primernosti ocen.
Zadravec Caprirolova je bila kot predstavnica Banke Slovenije članica medresorske komisije, ki je predlagala gradiva vladi glede ukrepov za stabilnost bank. Poleg tega je Banka Slovenije vsebinsko pregledovala predloge bank za prenos terjatev na Družbo za upravljanje terjatev bank ***(DUTB).*** V tej luči je preverjala skladnost z zakonom, pa tudi sledenje cilju, da naj bi se terjatve na ***DUTB*** prenašale celostno in učinkovito.
Banka Slovenije je tako delovala kot koordinator med bankami, če je ena banka pri določeni družbi predlagala prenos terjatev, druga pa ne. S tem so želeli doseči lažje prestrukturiranje in pa doseči višje cene prodanega premoženja in višje poplačilo državne pomoči.
Pregled kakovosti sredstev v bilancah bank je bil po besedah Zadravec Caprirolove zahteva Evropske komisije, ki je že v svojem poročilu o makroekonomskih ravnovesjih v začetku leta 2013 zahtevala od Slovenije sistemski pregled bančnega sektorja s strani neodvisnih cenilcev in izvajalcev stresnih testov. "Izražala je namreč nezaupanje v zmožnost ohranjanja finančne stabilnosti," je pojasnila. Po informacijah, ki jih je dobila, naj bi s tem pogojevala tudi odobritev državne pomoči za ***NLB.***
"Dejstvo je, da so se razmere v sistemu skokovito poslabševale, prav tako število stečajev in slabe gospodarske razmere. Seznanjena je bila tudi z večkratnimi neuspešnimi poskusi več bank, da bi se dokapitalizirale," je pojasnila nekdanja viceguvernerka.
Tudi Zadravec Caprirolova je morala odgovarjati na vprašanja glede sodelovanja revizijske hiše Delloite pri opravi stresnih testov in pregleda kakovosti aktive bank. Na vprašanje, ali je prihajalo do navzkrižja med Evropsko komisijo in medresorsko komisijo pri vprašanju, ali bo to opravil Deloitte, je pojasnila, da so na komisiji govorili o tem, ali lahko to Deloitte opravi po tem, ko je bilo prvo vrednotenje, pri katerem so sodelovali kot podizvajalci, zavrnjeno.
"Komponenta časa je bila v tistih razmerah zelo pomembna; to je bil s strani Banke Slovenije eden od elementov, ki so bili pomembni. Drugi je bil, da pregleda kakovosti aktive ne dela tisti, ki je delal redne preglede," je dejala. Vse tri državne banke so zaprosile za pomoč, mnenje sveta banke pa je bilo, da časovnica pregleda ***NLB*** ne bi bila tako dolga, kot je bila za celoten bančni sistem, saj je morala ***NLB*** čim prej dobiti pomoč.
Gledano v celoti terjatve očitno niso bile ocenjene prenizko, medtem ko posameznih primerov ni želela komentirati. "Je pa v procesu očitno prihajalo do razlik, saj je recimo eden od izvajalcev določenega komitenta označil kot plačnika, drugi pa kot neplačnika. Te primerjave smo pregledovali in seveda so se morali uskladiti," je pojasnila.
Banke sicer najlažje presojajo, kaj je zanje najbolj smiselno, da se prenese. Banka Slovenije je sicer dala pisna navodila, kaj naj bi bile prioritete - terjatve do gradbeništva in finančnih holdingov - prav neposredno pa na to ni vplivala. "Svet Banke Slovenije tako gotovo ni na nikogar pritiskal," je zatrdila.
Pred komisijo je danes stopila tudi Katarina Knapič Lapajne, ki je bila v času izvedbe bančne sanacije vodja kontrolinga v ***NLB,*** pristojnega za program prestrukturiranja. Ta program je banka pripravila konec leta 2012, pri čemer ni vključeval slabe banke in prenosa terjatev nanjo. Pri nadaljnjem sezamu terjatev bank, ki je bil pripravljen po sprejemu zakona, s katerim se je ustanovilo ***DUTB,*** pa njen oddelek ni več sodeloval, saj ga je na podlagi vladne uredbe pripravil oddelek rizika.
"Ko smo bili že v ciljni ravnini, pa se je pojavilo vprašanje, ali mora banka na novo pripraviti program prestrukturiranja. Dosežen je bil dogovor, da banka ne rabi na novo vzpostaviti celega projekta, ampak le posodobiti finančne projekcije." Dejala je, da ni imela težav s tem, da podpiše izjavo o zaupnosti glede številk, ki so jih po navodilu Banke Slovenije dodali v načrt prestrukturiranja.
Uprava banke teh informacije po njenih besedah ni dobila. "Ne drži pa poročanje medijev, da smo bili tam prisiljeni pustiti računalnik do javne objave. To je bila moja odločitev, da ne bi prišlo do suma, da bi informacije z naše strani prišle v javnost," je navedla.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Kako je mogoče, da so upravne enote deset let kršile zakon?

delo.si/novice/slovenija/kako-je-mogoce-da-so-upravne-enote-deset-let-krsile-zakon-234102.html

Spor med arhitekti in gradbeniki: Mop ga je preimenoval v »poskus dela inženirske stroke po ohranitvi nezakonitosti delovanja«.

Odpri galerijo

Spor med arhitekti in inženirji gradbeniki prehaja v novo fazo: zdaj se vnema polemika o tem, kdo je lahko vodja nadzora. Foto: Jure Eržen

Ljubljana – Spor med arhitekti in inženirji gradbeniki prehaja v novo fazo. Niso še zgladili spora o tem, katera stroka je pri gradnji objektov prevladujoča in kdo lahko po gradbenem zakonu vodi projekt, že se vnema nova polemika: kdo je lahko vodja nadzora? Tačas pa so poiskali tudi dežurnega krivca za nastalo situacijo: upravne enote, ker naj bi celo desetletje napačno razlagale in izvajale gradbeno zakonodajo …

Če so gradbeniki znotraj Inženirske zbornice Slovenije (IZS) doslej za spor krivili okoljsko ministrstvo (Mop) in junijsko navodilo državnega sekretarja **Aleša Prijona**upravnim enotam, po katerem so vodje projektov za stavbe praviloma lahko samo arhitekti, so slednji prst uperili v upravne enote. Spor, pravi predsednik Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije (Zaps) **Tomaž Krištof**, je med arhitekturno in gradbeno stroko nastal, ko so upravne enote »začele tudi dejansko upoštevati zakonodajo«: »Doslej so v nasprotju z zakonodajo dopuščale, da so vodje projektov za stavbe gradbeni inženirji, pa celo, da so ti

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

risali arhitekturne načrte. Gradbeni inženirji so zato sčasoma pričeli ravnanje upravnih enot dojemati kot pridobljeno oziroma priposestvovano pravico.« Bi se lahko torej s spoštovanjem zakonodaje oziroma z njeno nedvoumno dikcijo ognili sporu?

V teoriji preprosto, v praksi neizvedljivo

Janez Koželj, arhitekt in ljubljanski podžupan. Foto Roman Šipić

Janez Koželj, arhitekt, podžupan MOL
»Tako kot imajo nekateri projekti močneje izraženo umetniško komponento, obstaja tudi cela vrsta inženirskih objektov, pri katerih tehnični vidik prevladuje nad estetskim (mostovi, elektrarne, predori). Zaradi teh razlik se da tudi razumeti načelo zakonodajalca o 'prevladujoči stroki', v zvezi s katero naj bi se odločali o tem, ali izvaja nadzor gradnje inženir arhitekture ali gradbeništva. Sicer pa naj bi bilo vodenje nadzora gradnje skupinsko delo vseh v projektu sodelujočih odgovornih projektantov, ki jih vodi odgovorni vodja projekta, zadolžen za skladnost arhitekturnih, gradbenih in tehničnih rešitev.«

Tomaž Krištof, predsednik Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije. Foto Arhiv Delo In Dom

Tomaž Krištof, predsednik Zaps
»Vodja projekta je edini podpisnik dokumentacije za gradbeno dovoljenje in lahko v skladu z zakonodajo projekt do gradbenega dovoljenja pripelje sam, druge stroke pa vključi šele v zadnji fazi pri izdelavi projekta za izvedbo. Vodja projekta pridobi gradbeno dovoljenje za objekt! Ali bi se želeli voziti po viaduktu, za katerega je gradbeno dovoljenje pridobil inženir elektrotehnike, ali živeti v stanovanjski stavbi, ki je gradbeno dovoljenje dobila s podpisom prometnega inženirja, kot zdaj predlaga IZS? Tudi anesteziolog je nepogrešljiv del ekipe pri operaciji srca, pa vendar je samoumevno, da bo operacijo vodil srčni kirurg.«

Andrej Pogačnik, predsednik matične sekcije gradbenikov pri IZS. Foto Osebni Arhiv Ap

Andrej Pogačnik, predsednik predsednik UO MSG
»S predsednikom ZAPS sva se ločeno sestala. Predstavil je predlog, v katerem se kot osnova za določanje kompetenc vzame tabela klasifikacije vrst objektov glede na namen uporabe iz uredbe o razvrščanju objektov. Po tem predlogu bi inženirjem dovolili vodenje projektov na industrijskih stavbah, rezervoarjih, silosih in nestanovanjskih kmetijskih stavbah, arhitektom pa na številnih inženirskih objektih, kot so prometne površine zunaj cestišča na avtocestah in regionalnih cestah, na lokalnih cestah, mostovih, viaduktih, predorih, podhodih, pristaniščih, jezovih. Predlog je za nas nesprejemljiv.«

Zakonodajalec je v primeru arhitekturne in gradbene stroke Mop, ki mu gradbinci očitajo, da se je namesto, da bi se postavil nad spor, postavil na stran arhitektov. Mopova razlaga, katera znanja so v primeru različnih objektov prevladujoča, se sliši preprosto, v praksi pa je očitno težje izvedljiva. »Povsem razumljivo je, da so pri načrtovanju inženirskih objektov (cest, hidroelektrarn, letališč, mostov ...) prevladujoča inženirska znanja«, pravijo na Mopu, in da je vodja projekta v teh primerih lahko pooblaščeni inženir te stroke. »Pri načrtovanju stanovanjskih stavb in objektov v javni rabi so prevladujoča znanja s področja arhitekture oziroma umeščanja v prostor in zato kot vodja projekta nastopa pooblaščeni arhitekt,« dodajajo. Spor med strokama so zanikali: »Kvečjemu gre za poskus dela inženirske stroke po ohranitvi nezakonitosti delovanja.« Arhitekturi kot »umetnosti gradnje« pripisuje poseben družbeni pomen ljubljanski podžupan, sicer arhitekt, **Janez Koželj**: »S celovitostjo oblikovanja in gradnje izpolnjuje arhitektura javni interes, kar je v državah z visoko kulturo gradnje regulirano s posebnim zakonom.«

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Obtožbe vsevprek

Spor med arhitekti in inženirji, katera stroka pri gradnji objektov prevladuje, traja.
Upravne enote so deset let napačno razumele gradbeno zakonodajo.
Pri načrtovanju inženirskih objektov po Mopu prevladujejo inženirska, pri stanovanjskih stavbah in objektih v javni rabi pa arhitekturna znanja.

Predsednik upravnega odbora matične sekcije gradbenikov **Andrej Pogačnik** je zaradi odločitve Mopa v zvezi z vodenjem projekta sprožil upravni spor, **Črtomir Remec**, prvi mož Inženirske zbornice Slovenije (IZS), pa pozval Mop, naj umakne junijsko navodilo upravnim enotam in od ministra **Simona Zajca** zahteval črtanje dikcije o prevladujoči stroki iz zakona. Tomaž Krištof, predsednik Zaps, je prepričan, da konfliktov ne bi bilo, če bi se »posamezne stroke v procesu gradnje objektov zavedale, do kod segajo njihove kompetence«: »Tako kot arhitekti ne moremo voditi projektov za ceste, predore in viadukte, tudi gradbeni inženirji ne morejo voditi projektov za stanovanjske, družbene in poslovne stavbe.« Inženirji strojništva, elektrotehnike, gradbeništva, požarne varnosti in ostalih strok so po njegovem nepogrešljiv del projektantske ekipe, ki izdela projekt za stavbo: »Vendar je tisti, ki stavbo zasnuje in izriše tudi večino izvedbenih detajlov za gradbišče, arhitekt. In arhitekt mora biti vodja projekta za stavbo,« je neomajen Krištof, ki gradbenike obtožuje dobičkarstva »ne oziraje se na strokovne kompetence«, IZS pa prizadevanj, »da gradbeni inženirji prevzamejo vse vloge stroke pri gradnji objektov«. Rešitev vidi v »izmerjenem« obsegu dela po standardih HOAI, ki jih pri projektiranju objektov uporablja Slovenija: »V večstanovanjski stavbi, denimo, arhitekt opravi med 45 in 50 odstotkov vsega dela, sledita mu inženirja strojništva in elektrotehnike, vsak s po šestnajstimi odstotki dela, potem inženir gradbeništva z enajstimi odstotki ... Velika večina odločitev, povezanih z načrtovanjem stavb, je arhitekturnih. Debate o tem, kdo naj bo vodja projekta, ki je hkrati tudi glavni odločevalec med projektanti, sploh ne bi smelo biti.«

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Delo

Država: Slovenija

Doseg: 153.990

Stran: 3

Površina: 732 cm^2

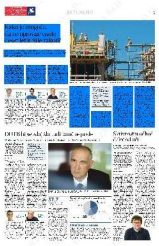

08.10.2019

Torek

Kazalo

1 / 2

Kako je mogoče, da so upravne enote deset let kršile zakon?

Spor med arhitekti in gradbeniki *Ministrstvo za okolje ga je preimenovalo v »poskus dela inženirske stroke po ohranitvi nezakonitosti delovanja«*

LJUBLJANA – Arhitekti in inženirji gradbeniki še niso poravnali spora o tem, katera stroka je pri gradnji objektov prevladujoča in kdo po gradbenem zakonu lahko vodi projekt, že se vnema nova polemika: kdo je lahko vodja nadzora? Medtem so poiskali tudi dežurnega krivca za sedanje razmere: upravne enote, ker naj bi celo desetletje napačno razlagale in izvajale gradbeno zakonodajo ...

POLONA MALOVRH, MANJA PUŠNIK

Gradbeniki znotraj Inženirske zbornice Slovenije (IZS) so do zdaj za spor krivili ministrstvo za okolje (MOP) in junijsko navodilo državnega sekretarja Aleša Prijona upravnim enotam, po katerem so vodje projektov za stavbe praviloma lahko samo arhitekti, ti pa so s prstom pokazali na upravne enote. Spor, pravi predsednik Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije (Zaps) Tomaž Krištof, je med arhitekturno in gradbeno stroko nastal, ko so upravne enote »začele upoštevati zakonodajo«: »Do zdaj so v nasprotju z zakonodajo dopuščale, da so vodje projektov za stavbe gradbeni inženirji, in celo, da so ti risali arhitekturne načrte. Gradbeni inženirji so zato sčasoma začeli ravnanje upravnih enot dojemati kot pridobljeno oziroma priposestvovano pravico.« Bi se s spoštovanjem zakonodaje oziroma z njeno nedvoumno dikcijo sporu torej lahko izognili?

V teoriji preprosto, v praksi neizvedljivo

Zakonodajalec je v primeru arhitekturne in gradbene stroke ministrstvo za okolje, ki mu gradbinci očitajo, da je, namesto da bi se postavilo nad spor, stopilo na stran arhitektov. Razlaga ministrstva, katera znanja so v primeru različnih objektov prevladujoča, se zdi preprosta, v praksi pa je očitno težje izvedljiva. »Povsem razumljivo je, da so pri načrtovanju inženirskih objektov (cest, hidroelektrarn, letališč, mostov ...) prevladujoča inženirska znanja,« pravijo na ministrstvu za okolje in dodajajo, da je vodja projekta v teh primerih lahko pooblaščeni inženir te stroke. »Pri načrtovanju stanovanjskih stavb in objektov v javni rabi so prevladujoča znanja s področja arhitekture oziroma umeščanja v prostor, zato kot vodja projekta nastopa pooblaščeni arhitekt,« dodajajo. Spor med strokama so zanikali: »Kvečjemu gre za poskus dela inženirske stroke po ohranitvi nezakonitosti delovanja.« Arhitekturi kot »umetnosti gradnje« pripisuje poseben družbeni pomen ljubljanski podžupan, tudi sam arhitekt, Janez Koželj: »S celovitostjo oblikovanja in gradnje arhitektura izpolnjuje javni interes, kar je v državah z visoko kulturo gradnje regulirano s posebnim zakonom.«

Obtožbe vsevprek

Predsednik upravnega odbora matične sekcije gradbenikov Andrej Pogačnik je zaradi odločitve ministrstva za okolje v zvezi z vodenjem projekta sprožil upravni spor, Črtomir Remec, prvi mož IZS, pa je ministrstvo pozval, naj umakne junijsko navodilo upravnim enotam in od okoljskega ministra Simona Zajca zahteval črtanje dikcije o prevladujoči stroki iz zakona. Tomaž Krištof, predsednik Zapsa, je prepričan, da konfliktov ne bi bilo, če bi se »posamezne stroke v procesu gradnje objektov zavedale, do kod segajo njihove kompetence«: »Tako kot arhitekti ne moremo voditi projektov za ceste, predore in viadukte, tudi gradbeni inženirji ne morejo voditi projektov za stanovanjske, družbene in poslovne stavbe.« Inženirji strojništva, elektrotehnike, gradbeništva, požarne varnosti in drugih strok so po njegovem mnenju nepogrešljiv del projektantske ekipe, ki izdela projekt za stavbo.

»Vendar je tisti, ki stavbo zasnuje in izriše tudi večino izvedbenih detajlov za gradbišče, arhitekt. In arhitekt mora biti vodja projekta za stavbo,« je neomajen Krištof, ki gradbenike obtožuje dobičkarstva, »ne oziraje se na strokovne kompetence«, IZS pa prizadevanj, »da gradbeni inženirji prevzamejo vse vloge stroke pri gradnji objektov«. Rešitev vidi v »izmerjenem« obsegu dela po standardih HOAI, ki jih pri projektiranju objektov uporablja Slovenija. »V večstanovanjski stavbi, denimo, arhitekt opravi od 45 do 50 odstotkov vsega dela, sledita mu inženirja strojništva in elektrotehnike, vsak s po šestnajstimi odstotki dela, inženir gradbeništva z enajstimi odstotki ... Velika večina odločitev, povezanih z načrtovanjem stavb, je arhitekturnih. Debate o tem, kdo naj bo vodja projekta, ki je hkrati tudi glavni odločevalec med projektanti, sploh ne bi smelo biti,« še dodaja Krištof.

Upravne enote so deset let napačno razumele gradbeno zakonodajo.

MOP: Pri načrtovanju inženirskih objektov prevladujejo inženirska znanja.

MOP: Pri stanovanjskih stavbah in objektih v javni rabi prevladujejo arhitekturna znanja.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Janez Koželj
arhitekt, podžupan MOL

Tako kot imajo nekateri projekti močneje izraženo umetniško komponento, je tudi veliko inženirskih objektov, pri katerih tehnični vidik prevladuje nad estetskim (mostovi, elektrarne, predori). Zaradi teh razlik je mogoče tudi razumeti načelo zakonodajalca o »prevladujoči stroki«, v zvezi s katero naj bi se odločali, ali izvaja nadzor gradnje inženir arhitekture ali gradbeništva. Sicer pa naj bi bilo vodenje nadzora gradnje skupinsko delo vseh v projektu sodelujočih odgovornih projektantov, ki jih vodi odgovorni vodja projekta, pristojen za skladnost arhitekturnih, gradbenih in tehničnih rešitev.

Tomaž Krištof
predsednik Zapsa

Vodja projekta je edini podpisnik dokumentacije za gradbeno dovoljenje in lahko v skladu z zakonodajo projekt do gradbenega dovoljenja pripelje sam, druge stroke pa vključi šele v zadnji fazi pri izdelavi projekta za izvedbo. Vodja projekta pridobi gradbeno dovoljenje za objekt! Ali bi se želeli voziti po viaduktu, za katerega je gradbeno dovoljenje pridobil inženir elektrotehnike, ali živeti v stanovanjski stavbi, ki je gradbeno dovoljenje dobila s podpisom prometnega inženirja, kot zdaj predlaga IZS? Tudi anesteziolog je nepogrešljiv del ekipe pri operaciji srca, a je samoumevno, da bo operacijo vodil srčni kirurg.

Andrej Pogačnik
predsednik UO MSG

S predsednikom Zapsa sva se ločeno sestala. Predstavil je predlog, v katerem je kot podlaga za določanje kompetenc tabela klasifikacije vrst objektov glede na namen uporabe iz uredbe o razvrščanju objektov. Po tem predlogu bi inženirjem dovolili vodenje projektov na industrijskih stavbah, rezervoarjih, silosih in nestanovanjskih kmetijskih stavbah, arhitektom pa na številnih inženirskih objektih, kot so prometne površine zunaj cestišča na avtocestah in regionalnih cestah, na lokalnih cestah, mostovih, viaduktih, predorih, podhodih, pristaniščih, jezovih. Predlog za nas ni sprejemljiv.

Spor med arhitekti in inženirji gradbeniki prehaja v novo fazo: zdaj se vnema polemika o tem, kdo je lahko vodja nadzora. FOTO TADEJ REGENT

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Mesec za dejavnost, ki tvori oblike

V prihajajočih tednih nas čaka več festivalskih dogodkov, ki se bodo poklonili oblikovanju in drugim kreativnim praksam.

Fotografije 1/2

Lanskoletno odprtje Meseca oblikovanja s podelitvijo nagrad in druženjem (Foto: arhiv MO

Mateja Panter
7. oktober 2019 7. oktober 2019 5:00

John Heskett je v knjigi *Oblikovanje, Zelo kratek uvod* zapisal: »Oblikovanje je eden od dejavnikov, ki v temelju opredeljujejo človeka in ključno določajo kakovost njegovega življenja. Vpliva na vsakogar v vsaki podrobnosti vsega, kar počnemo vsak dan.« Ker se torej oblikovanje dotika vsakogar, v vsaki situaciji in v vsakem trenutku, bo Mesec oblikovanja lahko zanimiv prav za vse obiskovalce.

Podelitev tradicionalnih nagrad

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Letos bo potekal že sedemnajstič, začne se jutri in konča 8. novembra. Središče dogajanja bo, kot vedno, v prostorih na Dunajski cesti 123, kjer bo na več kot 2000 kvadratnih metrih površin mogoče spremljati predavanja, razstave, arhitekturne mize, oblikovalsko okuševalnico, konference in poslovne kontaktne mize. Letošnja novost je, da se prireditev s programom seli tudi izven baznega prizorišča – v center Ljubljane.

Mesec oblikovanja vsako leto tradicionalno podeljuje nacionalne nagrade za oblikovanje, ki imajo v slovenskem prostoru vedno večjo vlogo: nagrado oblikovanje leta, nagrado interier leta, priznanja perspektivni za najboljše študente ter najvišje slovensko priznanje s področja oblikovanja, nagrada brezčasni, ki jo vsako leto prejme le en, skozi desetletja dokazan oblikovalski presežek. Nagrade bodo podelili na svečani otvoritvi 8. oktobra.

Na otvoritvenem dogodku bodo podelili tudi posebno priznanje štirim vizionarjem, ki so s svojim opusom navdihovali in premikali meje arhitekture in oblikovanja ter s tem razvijali ustvarjalno okolje jugovzhodne Evrope. Ti ustvarjalci so bistveno prispevali k uveljavitvi kreativnosti v tem delu Evrope ter jo suvereno postavili na svetovni zemljevid pomembnih oblikovalskih dosežkov.

V zadnjih letih so organizatorji vpeljali tudi regijske nagrade, ki v Ljubljano privabijo najprodornejše ustvarjalce iz 19 držav jugovzhodne Evrope. Nagrade podeljujejo na petih področjih: produktno oblikovanje, moda, arhitektura, inovativne lesarske ideje in kreativni turizem. Poleg nacionalnih nagrad bodo v sklopu otvoritve nagrade prejeli še dobitniki velikih regijskih nagrad za produktno oblikovanje in modo. Preostale tri nagrade bodo podeljene na posameznih prireditvah v sklopu meseca oblikovanja.

Že v sredo bodo v okviru dogodka Big arhitektura podeljene regionalne nagrade za interier. Big arhitektura je poslovno-izobraževalni dogodek za napredno arhitekturo in profesionalno gradbeništvo. Je katalizator razmislekov o ključnem pomenu arhitekture, raziskuje nove koncepte bivanja in odgovarja na sodobne družbene izzive, pomembne za naš obstoj, gospodarstvo in prihodnost. Potekal bo ves dan, v katerem se bodo zvrstila številna predavanja in dogodki, arhitekturna konferenca, gospodarsko-arhitekturni forum, sejem, dogodki… Na ta dan stara Tiskarna Mladinska knjiga postane prava metropola oblikovanja, saj se v njej srečuje mednarodna publika oblikovalcev, arhitektov, predavateljev, sodelujočih, študentov in drugih obiskovalcev.

Vzpostavljanje povezav med panogami

Sredi oktobra je predviden eden vidnejših dogodkov za inovativno lesarstvo v regiji Lesena ikona. S proaktivnim povezovanjem deležnikov znotraj lesne verige ter vključevanjem kreativnih industrij

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

je njegov cilj doseganje večje konkurenčnosti in gospodarske učinkovitosti panoge. V okviru prireditve bo podeljena še četrta regionalna nagrada za inovativne lesarske dosežke.

Dva dni zatem bo sledil festival Kreativni turizem. Organizatorji želijo vzpostaviti regionalne povezave tudi na tem področju, saj menijo, da ima jugovzhodna Evropa velik potencial za razvoj turizma. Festival je namenjen vzpostavljanju dialoga med ponudniki turističnih storitev, investitorji, arhitekti in oblikovalci, da bi tako spodbudili razvoj lokalnega okolja v inovativne in trajnostno usmerjene turistične destinacije. Na ta dan bodo tudi podeljene nagrade za inovativne turistične produkte.

Mesec posebne pozornosti, posvečene polju oblikovanja, bo dopolnila še mednarodna razstava BigSEE, ki bo urejena v nacionalnih paviljonih držav jugovzhodne Evrope na prizorišču Mesta oblikovanja. Ta bo predstavila vse omenjene nagrade oziroma nagrajene projekte z vseh petih področij. Kdor se ne bo srečal z oblikovanjem na Dunajski 123, ga bo oblikovanje doseglo v mestu Ljubljana, kjer bodo na številnih lokacijah partnerji in sodelujoči pripravili informacijske točke, odprta vrata ateljejev ali svoje dogodke.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Kako je mogoče, da so upravne enote deset let kršile zakon?

D delo.si/novice/slovenija/kako-je-mogoce-da-so-upravne-enote-deset-let-krsile-zakon-234102.html

Spor med arhitekti in gradbeniki: Mop ga je preimenoval v »poskus dela inženirske stroke po ohranitvi nezakonitosti delovanja«.

Odpri galerijo

Spor med arhitekti in inženirji gradbeniki prehaja v novo fazo: zdaj se vnema polemika o tem, kdo je lahko vodja nadzora. Foto: Jure Eržen

Ljubljana – Spor med arhitekti in inženirji gradbeniki prehaja v novo fazo. Niso še zgladili spora o tem, katera stroka je pri gradnji objektov prevladujoča in kdo lahko po gradbenem zakonu vodi projekt, že se vnema nova polemika: kdo je lahko vodja nadzora? Tačas pa so poiskali tudi dežurnega krivca za nastalo situacijo: upravne enote, ker naj bi celo desetletje napačno razlagale in izvajale gradbeno zakonodajo …

Če so gradbeniki znotraj Inženirske zbornice Slovenije (IZS) doslej za spor krivili okoljsko ministrstvo (Mop) in junijsko navodilo državnega sekretarja **Aleša Prijona**upravnim enotam, po katerem so vodje projektov za stavbe praviloma lahko samo arhitekti, so slednji prst uperili v upravne enote. Spor, pravi predsednik Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije (Zaps) **Tomaž Krištof**, je med arhitekturno in gradbeno stroko nastal, ko so upravne enote »začele tudi dejansko upoštevati zakonodajo«: »Doslej so v nasprotju z zakonodajo dopuščale, da so vodje projektov za stavbe gradbeni inženirji, pa celo, da so ti

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

risali arhitekturne načrte. Gradbeni inženirji so zato sčasoma pričeli ravnanje upravnih enot dojemati kot pridobljeno oziroma priposestvovano pravico.« Bi se lahko torej s spoštovanjem zakonodaje oziroma z njeno nedvoumno dikcijo ognili sporu?

V teoriji preprosto, v praksi neizvedljivo

Janez Koželj, arhitekt in ljubljanski podžupan. Foto Roman Šipić

Janez Koželj, arhitekt, podžupan MOL
»Tako kot imajo nekateri projekti močneje izraženo umetniško komponento, obstaja tudi cela vrsta inženirskih objektov, pri katerih tehnični vidik prevladuje nad estetskim (mostovi, elektrarne, predori). Zaradi teh razlik se da tudi razumeti načelo zakonodajalca o 'prevladujoči stroki', v zvezi s katero naj bi se odločali o tem, ali izvaja nadzor gradnje inženir arhitekture ali gradbeništva. Sicer pa naj bi bilo vodenje nadzora gradnje skupinsko delo vseh v projektu sodelujočih odgovornih projektantov, ki jih vodi odgovorni vodja projekta, zadolžen za skladnost arhitekturnih, gradbenih in tehničnih rešitev.«

Tomaž Krištof, predsednik Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije. Foto Arhiv Delo In Dom

Tomaž Krištof, predsednik Zaps
»Vodja projekta je edini podpisnik dokumentacije za gradbeno dovoljenje in lahko v skladu z zakonodajo projekt do gradbenega dovoljenja pripelje sam, druge stroke pa vključi šele v zadnji fazi pri izdelavi projekta za izvedbo. Vodja projekta pridobi gradbeno dovoljenje za objekt! Ali bi se želeli voziti po viaduktu, za katerega je gradbeno dovoljenje pridobil inženir elektrotehnike, ali živeti v stanovanjski stavbi, ki je gradbeno dovoljenje dobila s podpisom prometnega inženirja, kot zdaj predlaga IZS? Tudi anesteziolog je nepogrešljiv del ekipe pri operaciji srca, pa vendar je samoumevno, da bo operacijo vodil srčni kirurg.«

Andrej Pogačnik, predsednik matične sekcije gradbenikov pri IZS. Foto Osebni Arhiv Ap

Andrej Pogačnik, predsednik predsednik UO MSG
»S predsednikom ZAPS sva se ločeno sestala. Predstavil je predlog, v katerem se kot osnova za določanje kompetenc vzame tabela klasifikacije vrst objektov glede na namen uporabe iz uredbe o razvrščanju objektov. Po tem predlogu bi inženirjem dovolili vodenje projektov na industrijskih stavbah, rezervoarjih, silosih in nestanovanjskih kmetijskih stavbah, arhitektom pa na številnih inženirskih objektih, kot so prometne površine zunaj cestišča na avtocestah in regionalnih cestah, na lokalnih cestah, mostovih, viaduktih, predorih, podhodih, pristaniščih, jezovih. Predlog je za nas nesprejemljiv.«

Zakonodajalec je v primeru arhitekturne in gradbene stroke Mop, ki mu gradbinci očitajo, da se je namesto, da bi se postavil nad spor, postavil na stran arhitektov. Mopova razlaga, katera znanja so v primeru različnih objektov prevladujoča, se sliši preprosto, v praksi pa je očitno težje izvedljiva. »Povsem razumljivo je, da so pri načrtovanju inženirskih objektov (cest, hidroelektrarn, letališč, mostov ...) prevladujoča inženirska znanja«, pravijo na Mopu, in da je vodja projekta v teh primerih lahko pooblaščeni inženir te stroke. »Pri načrtovanju stanovanjskih stavb in objektov v javni rabi so prevladujoča znanja s področja arhitekture oziroma umeščanja v prostor in zato kot vodja projekta nastopa pooblaščeni arhitekt,« dodajajo. Spor med strokama so zanikali: »Kvečjemu gre za poskus dela inženirske stroke po ohranitvi nezakonitosti delovanja.« Arhitekturi kot »umetnosti gradnje« pripisuje poseben družbeni pomen ljubljanski podžupan, sicer arhitekt, **Janez Koželj**: »S celovitostjo oblikovanja in gradnje izpolnjuje arhitektura javni interes, kar je v državah z visoko kulturo gradnje regulirano s posebnim zakonom.«

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Obtožbe vsevprek

Spor med arhitekti in inženirji, katera stroka pri gradnji objektov prevladuje, traja.
Upravne enote so deset let napačno razumele gradbeno zakonodajo.
Pri načrtovanju inženirskih objektov po Mopu prevladujejo inženirska, pri stanovanjskih stavbah in objektih v javni rabi pa arhitekturna znanja.

Predsednik upravnega odbora matične sekcije gradbenikov **Andrej Pogačnik** je zaradi odločitve Mopa v zvezi z vodenjem projekta sprožil upravni spor, **Črtomir Remec**, prvi mož Inženirske zbornice Slovenije (IZS), pa pozval Mop, naj umakne junijsko navodilo upravnim enotam in od ministra **Simona Zajca** zahteval črtanje dikcije o prevladujoči stroki iz zakona. Tomaž Krištof, predsednik Zaps, je prepričan, da konfliktov ne bi bilo, če bi se »posamezne stroke v procesu gradnje objektov zavedale, do kod segajo njihove kompetence«: »Tako kot arhitekti ne moremo voditi projektov za ceste, predore in viadukte, tudi gradbeni inženirji ne morejo voditi projektov za stanovanjske, družbene in poslovne stavbe.« Inženirji strojništva, elektrotehnike, gradbeništva, požarne varnosti in ostalih strok so po njegovem nepogrešljiv del projektantske ekipe, ki izdela projekt za stavbo: »Vendar je tisti, ki stavbo zasnuje in izriše tudi večino izvedbenih detajlov za gradbišče, arhitekt. In arhitekt mora biti vodja projekta za stavbo,« je neomajen Krištof, ki gradbenike obtožuje dobičkarstva »ne oziraje se na strokovne kompetence«, IZS pa prizadevanj, »da gradbeni inženirji prevzamejo vse vloge stroke pri gradnji objektov«. Rešitev vidi v »izmerjenem« obsegu dela po standardih HOAI, ki jih pri projektiranju objektov uporablja Slovenija: »V večstanovanjski stavbi, denimo, arhitekt opravi med 45 in 50 odstotkov vsega dela, sledita mu inženirja strojništva in elektrotehnike, vsak s po šestnajstimi odstotki dela, potem inženir gradbeništva z enajstimi odstotki ... Velika večina odločitev, povezanih z načrtovanjem stavb, je arhitekturnih. Debate o tem, kdo naj bo vodja projekta, ki je hkrati tudi glavni odločevalec med projektanti, sploh ne bi smelo biti.«

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Luka Tetičkovič

Šešok si je napisal pravila, nato je po njih igral

0 | 7. Oct 2019, 06:50

Deli na: Facebook Twitter

Dušana Šešoka danes poznamo predvsem kot pogrebca kolosa z imenom Iskra, ki v njegovih dobičkonosnih ostankih na vsakem koraku zatira svoje zaposlene, svojima sinovoma pa medtem omogoča milijonske svetovalske posle, dokler ju ne pripelje v lastništvo in operativo mimo kriterijev meritokracije. A ime Šešok je veliko več od tega.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Reporter

Dušan Šešok, veliki privatizator.

Šešok se naredi leta 1991, ko v Demosovi vladi prevzame funkcijo sekretarja za finance. Nadomesti **Marka Kranjca,** ki ga takoj okrivi, da Slovenije ni finančno pripravil na osamosvojitev, saj nova država nima ne denarja ne carine. Kljub temu na svoji funkciji izpelje finančno osamosvojitev, ne po svoji, temveč po zaslugi predhodnika Kranjca, ki je že leto poprej v tajnosti natisnil tako imenovane bone.

»Te njegove izjave so čista neumnost. Bolje, kot smo bili pripravljeni, sploh nismo mogli biti pripravljeni. Tehnično izvedbo bonov je popolnoma vodil Kranjc. Natisnili smo jih oktobra 1990, uvedli smo jih leto pozneje,« se danes Šešokovih izjav spominja ekonomist **Jože Mencinger,** tedaj podpredsednik Demosove vlade, ki je to mesto zapustil v paketu s Kranjcem.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

STA

Dušan Šešok

Želel je biti važen, na bonih pa ni bilo njegovega podpisa

»Po moje je bilo deloma neznanje makroekonomije, deloma pa je želel biti važen,« pravi Mencinger, »spomnim se, kako je v parlamentu napadel Kranjca kot tistega, ki je bil na bonih podpisan. *»Če ima Kranjc kaj zaslug, so bile te pri uvedbi denarja izredno velike.«*

Je pa Šešok imel zasluge za nekaj veliko večjega. Tedaj je še dobršen del ljudstva mislil, da bo osamosvojitev prek privatizacije v podjetja dejansko prinesla delavsko samoupravljanje. Naivno. Z odstopom dvojca Mencinger/Kranjc in nastopom Šešoka se je namesto decentralizirane privatizacije izvedla centralizirana, vsi smo prejeli certifikate, redki so vedeli, kaj naj z njimi.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Reporter

Šešok in zolja

»Ker dobrih podjetij ni bilo zelo veliko, je tisti, ki je prinesel certifikat v Lek ali Petrol, nekaj zaslužil. Toda 62 odstotkov ljudi je prineslo certifikate v pide (pooblaščene investicijske družbe, op. p.), ki so bolj ali manj propadli. Ti ljudje niso dobili nič. Tisti, ki so imeli srečo, so investirali v dobre družbe, kjer pa ni bilo ravno veliko prostora za sprejem certifikatov. Nekaj so jih sprejeli, več pa se ni dalo,« Šešokovo privatizacijo ocenjuje Mencinger.

Mencingerja smo vprašali, ali je prav to omogočilo poznejšo tajkunizacijo premoženja, privatiziranega v državno: *»Jaz mislim, da ja, čeprav se je na prvi pogled zdelo, da je to najpravičnejša privatizacija, ker vsak dobi certifikat. Pravična je bila samo na prvi stopnji, ker ljudje nato niso vedeli, kako certifikate investirati, smo v ta namen dobili pide.«*

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Arhiv Reporterja

Solastnik skupine Istra, Dušan Šešok, ima vilo v kraju Soline.

Delavci niso imeli kapitala, a ni ga imel niti Šešok

Kot bomo pojasnili niže, je Šešok Iskro prevzel z najemom kredita prek menedžerskega podjetja, ki ga je servisiral iz dividend Iskre. V alternativnem univerzumu bi bil mogoč tudi drugačen scenarij, pravi Mencinger. *»Delavci niso imeli denarja, vendar bi lahko rekli, da bi se za nekaj let odpovedali dobičku. To je bila ideja privatizacije, ki jo je podpiral profesor Ribnikar (profesor ekonomije Ivan Ribnikar, op. p.), ki je bil predvsem za to, da bi namesto v pide premoženje prenesli v pokojninski sklad, tako bi premoženje dobili tisti, ki so ga ustvarili – predhodniki.«*

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Reporter

Šešokova vila v Radomljah pri Domžalah ima 285 kvadratov uporabne površine. Šešokovo premoženje se je ocenjevalo pri 44,9 milijona evrov.

Vrtljiva vrata: izvedel, kar si je politično omogočil

Šešok leta 1993 v vladi **Janeza Drnovška** postane še minister za industrijo in gradbeništvo, na tej poziciji Iskri odobri 100 milijonov tolarjev posojila, istega leta pa z blagoslovom LDS iz vrha Iskre izrine dolgoletnega direktorja **Janeza Vipotnika,** češ da je Šešok primeren človek, ki *»bo celotni sistem na novo oblikoval in mu zagotovil konkurenčnost doma in v tujini.«* Dve leti pozneje zaposlenim v Iskrinem kolosu ponavlja izjave, ki jih je pred tem govoril slovenski javnost – zaposleni bodo imeli v procesu lastninjenja priložnost priti do med 30- in 40-odstotnega deleža v holdingu Iskra.

Ustvarili so ga levi in desni

Še ena Šešokova zgodba iz tranzicijskih arhivov so peripetije s preprodajanjem orožja pod mednarodnim embargom. Gre sicer za tabu temo slovenske politike, saj je z njo umazana tako desnica kot levica, zato o njej obe molčita. Več milijonov nemških mark je namreč končalo na računih

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

podjetja Cranex, švicarske podružnice Iskre Commercea. Mednarodnim dobaviteljem, recimo podjetju Scorpion v lasti grškega trgovca z orožjem Konstantina Dafermasa, je plačevalo z devizami. Hkrati je prejemalo kupnino iz nadaljnjih prodaj orožja v države nekdanje Jugoslavije. V času Šešoka se je Iskra z obrambnim ministrom Jelkom Kacinom dogovorila o nabavi helikopterjev in šolskih letal za vojsko, ki je bila tudi sicer velik naročnik Iskre. Šešok je ostal prokurist Cranexa vse do leta 2006, ko je bilo podjetje izbrisano. Orožje je bilo pod embargom seveda preprodajano hrvaškim in bosanskim strukturam, a to Šešoka ni očrnilo v Beogradu, ki je tedaj dajal zaledje srbski agresiji v nekdanjih republikah. Šešok je v tistih letih redno hodil na obiske v Srbijo, ki jo je v nasprotju z doktrino Janeza Drnovška videl kot »edino rešitev za slovensko gospodarstvo«. Srbski mediji takrat Šešoka označujejo za »enega redkih iskrenih Slovencev«.

Namesto da delavske certifikate vlaga v podjetje, jih Šešok od sindikatov kupuje za smešno ceno 10 nemških mark. Izjave o delavskem lastninjenju ponavlja vse do leta 2005, ko končuje poldrugo desetletje dolg postopek menedžerskega odkupa Iskre. Petdeseterica menedžerjev, združenih v menedžersko podjetje Maos, leta 2006 izvede prevzem Iskre, nato pa Šešok in nekdanji finančni direktor Iskre, sicer Šešokov tesni sodelavec **Jože Godec,** odkupujeta deleže drugih lastnikov in v kratkem času postaneta prevladujoča lastnika. Nad postopkom politično bdi naprej stranka LDS, nato še stranka SDS. Prav pod Janševo vlado Maosu leta 2006 Kad in Sod prodata svojih 41 odstotkov deleža v Iskri, Šešok tedaj koristi dober odnos s takrat državno kadrovnico **Andrijano Starino Kosem.** Maosu kredit za ta namen odobri NLB in pozneje propadla Factor Banka v lasti **Hermana Rigelnika.** Še osem milijonov si Maos priskrbi drugje, pri ostalih tajkunih.

V naslednjih letih uspeta Šešok in Godec odkupiti deleže vseh malih delničarjev, ko ostaneta sama, pa se konča tudi njun prisrčen odnos. Godec Šešoku očita, da je s pomočjo svojih sinov oškodoval družbo, saj naj bi prek podjetja Taxgroup (lastnika sta **Klemen** in **Matija Šešok**) iz Iskre izčrpaval milijonske zneske.

Leta 2015 se Godec umakne iz Iskre, njegov 41-odstotni delež odkupi podjetje Taxgroup, s tem se Šešoki rešijo notranjih kritik in pobud za revizije, ki jih je sprožal Godec. Kje je podjetje Taxgroup dobilo denar za izplačilo Godca, ni nikoli

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

transparentno pojasnjeno, domneva se, da sta do njega prišla z izčrpavanjem Iskre. Taxgroup se v naslednjih letih prelevi v Finadria Gmbh, podjetje registrirano v Nemčiji. Iz nemških podjetniških registrov je razvidno, da sta lastnika brata Šešok. Družina Šešok tako obvladuje 100 odstotkov Iskre.

Stara menedžerska 'fora': krivi so stroški dela

Precej značilno za nereflektirane menedžerje, če si privoščimo vrednostno sodbo, Šešoki za vse, kar gre narobe v podjetju, krivijo zaposlene, čeprav imajo v podjetju brez sledu delavskega soupravljanja prvo in zadnjo besedo Šešoki.

Tako je Šešok leta 2013 za vse slabo v Sloveniji krivil previsoke stroške dela. V Sloveniji je bila leta 2017, po podatkih Sursa, cena delovne ure 17 evrov, medtem ko je bilo povprečje v EU 26,8 evra. Naše izvozno gospodarstvo že temelji na nizkih stroških dela, a ne prenizkih za Šešoka – takrat je Šešok javno izjavljal, da bi morali minimalno plačo kar ukiniti. Šešok je sicer leta 2017 za svoje zasluge prejel 12.386 evrov mesečne plače.

»Skladno z gibanjem globalne ekonomije bomo mi prilagajali strošek dela. To optimizacijo delajo najuglednejše družbe na svetu. Pri nas, kjer mislimo, da delujeta socializem in planska ekonomija, ne razumemo, da so ti procesi v tujini ves čas potekali in še vedno potekajo,« je Šešok govoričil o nekakšnih uglednih družbah in takoj dodal, da se rezultati ne smejo pripisovati nesposobnosti najodgovornejših. *»Ne zaradi nesposobnosti direktorjev, ampak ker se niso prilagajali stroški.«*

Mala Šešoka ne igrata v prvi ligi

Njegova sinova se pred delavci prav tako nista primerjala z zvezdniškimi nogometaši Ronaldom in Messijem ter zaposlene oklicala za drugoligaše, nad katerimi jima je očka poveril operativno vodenje. Iskra je namreč leta 2016 skoraj prvič zabeležila izgubo, pred katero naj bi jo rešila samo poravnava z mariborsko občino glede zloglasnih radarjev, ki so sprožili vseslovensko vstajo in odnesli mariborskega župana.

Za vse so bili seveda krivi zaposleni, in ne neizkušenost malih Šešokov, ki sta brez izkušenj in mimo načel meritokracije začela igrati v prvi ligi – vodenju velikega poslovnega sistema. Šešoka sta pozneje zanikala, da bi te izjave pred zaposlenimi kadarkoli izrekla.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

V imenu pravice je treba povedati, da so se rezultati Iskre v zadnjih letih izboljšali, po merilniku EBIT, ki najrealneje kaže dobiček podjetja, je Iskra lani tvorila 6,1 milijona, leto prej 4,4 milijona evrov. Kdo je za to zaslužen, se nismo pozanimali, a prav gotovo ne drugoligaši, temveč tisti, ki si bodo to izplačali kot dividende.

STA

Sin Matija zaposlenih v Iskri ni oklical za drugoligaše.

Krizna osemdeseta skorajda uničila Iskro

Iskre v socialističnih časih se spominjamo kot paradnega konja tedanjega gospodarstva, a je bilo podjetje v osemdesetih že močno v krizi. Od nekdanjega mita o uspešnem in prodornem podjetju na področju novih tehnologij je ostalo le še ime, beremo v zborniku Biti direktor v času socializma (2008). Težave so se začele že leta 1986 zaradi zmanjšanja izvoza v Sovjetsko zvezo, izguba pa se je začela kazati šele leta 1989.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

STA

Šešokov sin Klemen je operativo v Iskri prevzel, ker je Šešokov sin.

Beograd tudi ni bil naklonjen razvoju računalniških tehnologij v Iskri. Leta 1987 sta tekmovala dva različna koncepta, kako informatizirati Jugoslavijo. Prvega, strateški državni interes, je zastopala Iskra, drugega, dati prednost vrhunskemu ponudniku, je zastopal ameriški koncern IBM. Še preden je v Beogradu padla končna odločitev, se je Iskra samozavestno podala v proizvodnjo malih osebnih računalnikov v novi tovarni v Stegnah. Produkt se nikoli ni prijel, večina računalnikov v Jugoslaviji pa je bilo osebnih računalnikov tipa IBM.

Številke Iskri niso bile naklonjene. Spadala je med 50 največjih elektronskih podjetij v Evropi, a je na zaposlenega prodala trikrat manj kot nemški Siemens. Veliko dobička je morala odvajati v družbene namene, zato je začela za zahodnimi podjetji zaostajati na področju raziskav in razvoja. Zadnji poskus reševanja Iskre pred Šešokovim nastopom je bilo poskus strateškega partnerstva s Siemensom, s katerim so želeli digitalizirati telefonijo po nekdanji državi. Leto 1990 je te sanje uničilo, saj je imela Iskra kar 70 milijonov ameriških dolarjev izgub. Večina Iskrinih podjetij je imela blokirane takratne žiroračune in znašla so se na robu stečaja.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Šešok si je napisal pravila, nato je po njih igral

Luka Tetičkovič, 7. 10. 2019

Primož Lavre | Dušan Šešok

Slovenija

Dušana Šešoka danes poznamo predvsem kot pogrebca kolosa z imenom Iskra, ki v njegovih dobičkonosnih ostankih na vsakem koraku zatira svoje zaposlene, svojima sinovoma pa medtem omogoča milijonske svetovalske posle, dokler ju ne pripelje v lastništvo in operativo mimo kriterijev meritokracije. A ime Šešok je veliko več od tega.

Šešok se naredi leta 1991, ko v Demosovi vladi prevzame funkcijo sekretarja za finance. Nadomesti **Marka Kranjca,** ki ga takoj okrivi, da Slovenije ni finančno pripravil na osamosvojitev, saj nova država nima ne denarja ne carine. Kljub temu na svoji funkciji izpelje finančno osamosvojitev, ne po svoji, temveč po zaslugi predhodnika Kranjca, ki je že leto poprej v tajnosti natisnil tako imenovane bone.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

»Te njegove izjave so čista neumnost. Bolje, kot smo bili pripravljeni, sploh nismo mogli biti pripravljeni. Tehnično izvedbo bonov je popolnoma vodil Kranjc. Natisnili smo jih oktobra 1990, uvedli smo jih leto pozneje,« se danes Šešokovih izjav spominja ekonomist **Jože Mencinger,**tedaj podpredsednik Demosove vlade, ki je to mesto zapustil v paketu s Kranjcem.

Želel je biti važen, na bonih pa ni bilo njegovega podpisa

»Po moje je bilo deloma neznanje makroekonomije, deloma pa je želel biti važen,« pravi Mencinger, »spomnim se, kako je v parlamentu napadel Kranjca kot tistega, ki je bil na bonih podpisan. *»Če ima Kranjc kaj zaslug, so bile te pri uvedbi denarja izredno velike.«*

Je pa Šešok imel zasluge za nekaj veliko večjega. Tedaj je še dobršen del ljudstva mislil, da bo osamosvojitev prek privatizacije v podjetja dejansko prinesla delavsko samoupravljanje. Naivno. Z odstopom dvojca Mencinger/Kranjc in nastopom Šešoka se je namesto decentralizirane privatizacije izvedla centralizirana, vsi smo prejeli certifikate, redki so vedeli, kaj naj z njimi.

Reporter | Šešok in zolja

»Ker dobrih podjetij ni bilo zelo veliko, je tisti, ki je prinesel certifikat v Lek ali Petrol, nekaj zaslužil. Toda 62 odstotkov ljudi je prineslo certifikate v pide (pooblaščene investicijske družbe, op. p.), ki so bolj ali manj propadli. Ti ljudje niso dobili nič. Tisti, ki so imeli srečo, so investirali v dobre družbe, kjer pa ni bilo ravno veliko prostora za sprejem certifikatov. Nekaj so jih sprejeli, več pa se ni dalo,« Šešokovo privatizacijo ocenjuje Mencinger.

Mencingerja smo vprašali, ali je prav to omogočilo poznejšo tajkunizacijo premoženja, privatiziranega v državno:*»Jaz mislim, da ja, čeprav se je na prvi pogled zdelo, da je to najpravičnejša privatizacija, ker vsak dobi certifikat. Pravična je bila samo na prvi stopnji, ker ljudje nato niso vedeli, kako certifikate investirati, smo v ta namen dobili pide.«*

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Arhiv Reporterja Solastnik skupine Istra, Dušan Šešok, ima vilo v kraju Soline.

Delavci niso imeli kapitala, a ni ga imel niti Šešok

Kot bomo pojasnili niže, je Šešok Iskro prevzel z najemom kredita prek menedžerskega podjetja, ki ga je servisiral iz dividend Iskre. V alternativnem univerzumu bi bil mogoč tudi drugačen scenarij, pravi Mencinger. *»Delavci niso imeli denarja, vendar bi lahko rekli, da bi se za nekaj let odpovedali dobičku. To je bila ideja privatizacije, ki jo je podpiral profesor Ribnikar (profesor ekonomije Ivan Ribnikar, op. p.), ki je bil predvsem za to, da bi namesto v pide premoženje prenesli v pokojninski sklad, tako bi premoženje dobili tisti, ki so ga ustvarili – predhodniki.«*

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Reporter Šešokova vila v Radomljah pri Domžalah ima 285 kvadratov uporabne površine. Šešokovo premoženje se je ocenjevalo pri 44,9 milijona evrov.

Vrtljiva vrata: izvedel, kar si je politično omogočil

Šešok leta 1993 v vladi **Janeza Drnovška**postane še minister za industrijo in gradbeništvo, na tej poziciji Iskri odobri 100 milijonov tolarjev posojila, istega leta pa z blagoslovom LDS iz vrha Iskre izrine dolgoletnega direktorja **Janeza Vipotnika,**češ da je Šešok primeren človek, ki *»bo celotni sistem na novo oblikoval in mu zagotovil konkurenčnost doma in v tujini.«*Dve leti pozneje zaposlenim v Iskrinem kolosu ponavlja izjave, ki jih je pred tem govoril slovenski javnost – zaposleni bodo imeli v procesu lastninjenja priložnost priti do med 30- in 40-odstotnega deleža v holdingu Iskra.

Ustvarili so ga levi in desni

Še ena Šešokova zgodba iz tranzicijskih arhivov so peripetije s preprodajanjem orožja pod mednarodnim embargom. Gre sicer za tabu temo slovenske politike, saj je z njo umazana tako desnica kot levica, zato o njej obe molčita. Več milijonov nemških mark je namreč končalo na računih podjetja Cranex, švicarske podružnice Iskre Commercea. Mednarodnim dobaviteljem, recimo podjetju Scorpion v lasti grškega trgovca z orožjem Konstantina Dafermasa, je plačevalo z devizami. Hkrati je prejemalo kupnino iz nadaljnjih prodaj orožja v države nekdanje Jugoslavije. V času Šešoka se je Iskra z obrambnim ministrom Jelkom Kacinom dogovorila o nabavi helikopterjev in šolskih letal za vojsko, ki je bila tudi sicer velik naročnik Iskre. Šešok je ostal prokurist Cranexa vse do leta 2006, ko je bilo podjetje izbrisano. Orožje je bilo pod embargom seveda preprodajano hrvaškim in bosanskim strukturam, a to Šešoka ni očrnilo v Beogradu, ki je tedaj dajal zaledje srbski agresiji v nekdanjih republikah. Šešok je v tistih letih redno hodil na obiske v Srbijo, ki jo je v nasprotju z doktrino Janeza Drnovška videl kot »edino rešitev za slovensko gospodarstvo«. Srbski mediji takrat Šešoka označujejo za »enega redkih iskrenih Slovencev«.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Namesto da delavske certifikate vlaga v podjetje, jih Šešok od sindikatov kupuje za smešno ceno 10 nemških mark. Izjave o delavskem lastninjenju ponavlja vse do leta 2005, ko končuje poldrugo desetletje dolg postopek menedžerskega odkupa Iskre. Petdeseterica menedžerjev, združenih v menedžersko podjetje Maos, leta 2006 izvede prevzem Iskre, nato pa Šešok in nekdanji finančni direktor Iskre, sicer Šešokov tesni sodelavec **Jože Godec,**odkupujeta deleže drugih lastnikov in v kratkem času postaneta prevladujoča lastnika. Nad postopkom politično bdi naprej stranka LDS, nato še stranka SDS. Prav pod Janševo vlado Maosu leta 2006 Kad in Sod prodata svojih 41 odstotkov deleža v Iskri, Šešok tedaj koristi dober odnos s takrat državno kadrovnico **Andrijano Starino Kosem.** Maosu kredit za ta namen odobri NLB in pozneje propadla Factor Banka v lasti **Hermana Rigelnika.**Še osem milijonov si Maos priskrbi drugje, pri ostalih tajkunih.
V naslednjih letih uspeta Šešok in Godec odkupiti deleže vseh malih delničarjev, ko ostaneta sama, pa se konča tudi njun prisrčen odnos. Godec Šešoku očita, da je s pomočjo svojih sinov oškodoval družbo, saj naj bi prek podjetja Taxgroup (lastnika sta **Klemen** in **Matija Šešok**) iz Iskre izčrpaval milijonske zneske.
Leta 2015 se Godec umakne iz Iskre, njegov 41-odstotni delež odkupi podjetje Taxgroup, s tem se Šešoki rešijo notranjih kritik in pobud za revizije, ki jih je sprožal Godec. Kje je podjetje Taxgroup dobilo denar za izplačilo Godca, ni nikoli transparentno pojasnjeno, domneva se, da sta do njega prišla z izčrpavanjem Iskre. Taxgroup se v naslednjih letih prelevi v Finadria Gmbh, podjetje registrirano v Nemčiji. Iz nemških podjetniških registrov je razvidno, da sta lastnika brata Šešok. Družina Šešok tako obvladuje 100 odstotkov Iskre.

Stara menedžerska 'fora': krivi so stroški dela

Precej značilno za nereflektirane menedžerje, če si privoščimo vrednostno sodbo, Šešoki za vse, kar gre narobe v podjetju, krivijo zaposlene, čeprav imajo v podjetju brez sledu delavskega soupravljanja prvo in zadnjo besedo Šešoki. Tako je Šešok leta 2013 za vse slabo v Sloveniji krivil previsoke stroške dela. V Sloveniji je bila leta 2017, po podatkih Sursa, cena delovne ure 17 evrov, medtem ko je bilo povprečje v EU 26,8 evra. Naše izvozno gospodarstvo že temelji na nizkih stroških dela, a ne prenizkih za Šešoka – takrat je Šešok javno izjavljal, da bi morali minimalno plačo kar ukiniti. Šešok je sicer leta 2017 za svoje zasluge prejel 12.386 evrov mesečne plače.
»Skladno z gibanjem globalne ekonomije bomo mi prilagajali strošek dela. To optimizacijo delajo najuglednejše družbe na svetu. Pri nas, kjer mislimo, da delujeta socializem in planska ekonomija, ne razumemo, da so ti procesi v tujini ves čas potekali in še vedno potekajo,« je Šešok govoričil o nekakšnih uglednih družbah in takoj dodal, da se rezultati ne smejo pripisovati nesposobnosti najodgovornejših. *»Ne zaradi nesposobnosti direktorjev, ampak ker se niso prilagajali stroški.«*

Mala Šešoka ne igrata v prvi ligi

Njegova sinova se pred delavci prav tako nista primerjala z zvezdniškimi nogometaši Ronaldom in Messijem ter zaposlene oklicala za drugoligaše, nad katerimi jima je očka poveril operativno vodenje. Iskra je namreč leta 2016 skoraj prvič zabeležila izgubo, pred katero naj bi jo rešila samo poravnava z mariborsko občino glede zloglasnih radarjev, ki so sprožili vseslovensko vstajo in odnesli mariborskega župana.
Za vse so bili seveda krivi zaposleni, in ne neizkušenost malih Šešokov, ki sta brez izkušenj in mimo načel meritokracije začela igrati v prvi ligi – vodenju velikega poslovnega sistema. Šešoka sta pozneje zanikala, da bi te izjave pred zaposlenimi kadarkoli izrekla.
V imenu pravice je treba povedati, da so se rezultati Iskre v zadnjih letih izboljšali, po merilniku EBIT, ki najrealneje kaže dobiček podjetja, je Iskra lani tvorila 6,1 milijona, leto prej 4,4 milijona evrov. Kdo je za to zaslužen, se nismo pozanimali, a prav gotovo ne drugoligaši, temveč tisti, ki si bodo to izplačali kot dividende.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

STA Sin Matija zaposlenih v Iskri ni oklical za drugoligaše.

Krizna osemdeseta skorajda uničila Iskro

Iskre v socialističnih časih se spominjamo kot paradnega konja tedanjega gospodarstva, a je bilo podjetje v osemdesetih že močno v krizi. Od nekdanjega mita o uspešnem in prodornem podjetju na področju novih tehnologij je ostalo le še ime, beremo v zborniku Biti direktor v času socializma (2008). Težave so se začele že leta 1986 zaradi zmanjšanja izvoza v Sovjetsko zvezo, izguba pa se je začela kazati šele leta 1989.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

STA Šešokov sin Klemen je operativo v Iskri prevzel, ker je Šešokov sin.

Beograd tudi ni bil naklonjen razvoju računalniških tehnologij v Iskri. Leta 1987 sta tekmovala dva različna koncepta, kako informatizirati Jugoslavijo. Prvega, strateški državni interes, je zastopala Iskra, drugega, dati prednost vrhunskemu ponudniku, je zastopal ameriški koncern IBM. Še preden je v Beogradu padla končna odločitev, se je Iskra samozavestno podala v proizvodnjo malih osebnih računalnikov v novi tovarni v Stegnah. Produkt se nikoli ni prijel, večina računalnikov v Jugoslaviji pa je bilo osebnih računalnikov tipa IBM.

Številke Iskri niso bile naklonjene. Spadala je med 50 največjih elektronskih podjetij v Evropi, a je na zaposlenega prodala trikrat manj kot nemški Siemens. Veliko dobička je morala odvajati v družbene namene, zato je začela za zahodnimi podjetji zaostajati na področju raziskav in razvoja. Zadnji poskus reševanja Iskre pred Šešokovim nastopom je bilo poskus strateškega partnerstva s Siemensom, s katerim so želeli digitalizirati telefonijo po nekdanji državi. Leto 1990 je te sanje uničilo, saj je imela Iskra kar 70 milijonov ameriških dolarjev izgub. Večina Iskrinih podjetij je imela blokirane takratne žiroračune in znašla so se na robu stečaja.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Glas gospodarstva

Država: Slovenija

Doseg: 12.000

Stran: 99

Površina: 310 cm^2

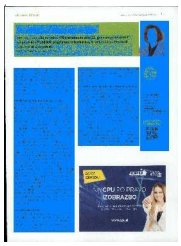

07.10.2019

Ponedeljek

Kazalo

1 / 1

Študij, kjer izkušnje štejejo

CPU to jesen vabi na vpis v Višjo strokovno šolo 21. generacijo dvoletnih višješolskih študijskih programov Informatika, Gradbeništvo, Poslovni sekretar in Ekonomist.

Barbara Krajnc, ravnateljica CPU VSŠ

Foto: Peter Hribar

Center za poslovno usposabljanje (CPU) že 28 let izvaja izobraževanja za potrebe gospodarstva. CPU študente vabi, da postanejo del mreže 1.250 diplomantov, ki so diplomirali na CPU, in se pridružijo več kot polovici tistih, ki so v dveh letih po dokončanju študija napredovali, spremenili delovno mesto ali pa menjali delovno okolje in so danes bolj zadovoljni. Čas za vpis je še oktobra.

Študij namenjen uporabi znanja v praksi

CPU posebno pozornost namenja zagotavljanju kakovostnih pogojev za aktivno delo in druženje študentov na predavanjih in vajah. Mnogi diplomanti sporočajo, da so se odločili za študij na CPU zato, ker so za vse predmete organizirana srečanja. V referatu so vedno dostopne informacije, ki so potrebne za uspešen študij, in vedno se najde sodelavec šole, ki je pripravljen prisluhniti študentom in jim nameniti čas za pogovor. Študenti, ki so v času študija povezani med seboj, napredujejo hitreje in praviloma v rokih zaključijo svoje študijske obveznosti.

Študij je organiziran tako, da si vsak študent vsaj dvakrat na teden vzame čas samo zase in se v družbi kolegov z enakim ciljem osredotoči na študij. Kakovostna predavanja in bogate diskusije olajšajo samostojno delo. Študij je namenjen uporabi znanja v praksi. Kar bo predmet študija danes, bo jutri uporabno pri delu ali v zasebnem življenju.

Vsak od predavateljev ima bogate praktične izkušnje in strokovno znanje. Predavatelji se odzivajo na potrebe in izzive, ki jih študenti prenašajo iz svojih delovnih okolij, pomagajo pri reševanju konkretnih situacij, posredujejo sodobno znanje in vse spodbujajo k lastnemu razmišljanju in sprotnemu delu.

Študij je podprt z elektronsko učilnico, kjer so vedno na voljo strokovna literatura in vsa potrebna gradiva. Če študentu druge obveznosti ne bodo dovoljevale obiska organiziranega študija, bo večino vsebin lahko naštudiral tudi sam, ko mu bo to dopuščal čas.

Vsaka izkušnja šteje

Če ima študent kakršnekoli delovne izkušnje, bo CPU pridobljene kompetence preveril in upošteval pri zbiranju kreditnih točk. Enako velja za priznavanje izpitov, ki so jih študenti morda že uspešno opravili na drugi višji ali visokošolski organizaciji. CPU se drži pravila, da vsako ovrednoteno znanje šteje in mu je treba priznati njegovo veljavo. V izredni študij se lahko vpiše kandidat ne glede na to, kaj, kdaj in kolikokrat je že bil vpisan v redne višje ali visokošolske študijske programe.

Praktično naravnana in najkrajša oblika študija

Za izvedbo izobraževalnih programov CPU zagotavlja odlične pogoje, predavalnice s potrebno opremo in lahko dostopno lokacijo z brezplačnimi parkirnimi mesti sredi Ljubljane pred vrati predavalnic. Na ta način pomagamo, da študij nemoteno poteka.

CPU je tesno povezan z Gospodarsko zbornico Slovenije in z njenimi člani. Skupaj skrbita za bogato mrežo domačih podjetij, kjer lahko študenti opravljajo kakovostno praktično izobraževanje. Mnoga podjetja in organizacije imajo že zelo dobre izkušnje s študenti in diplomanti višjega strokovnega študija.

CPU Višja strokovna šola je tudi nosilec razširjene ERASMUS+ listine za mobilnost študentov. Vsako leto je objavljen razpis, kjer se študenti lahko prijavijo za opravljanje praktičnega izobraževanja v tujini in za to dobijo del potrebnih sredstev. Izkušnje, pridobljene v tujini, so vedno zelo cenjene tudi v podjetjih. gg

svetovalec

CPU vabi podjetja, da se vključijo v mrežo tistih, ki uspešno in kakovostno prenašajo svoje znanje in izkušnje na bodoče sodelavce.

Več informacij

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Glas gospodarstva

Država: Slovenija

Doseg: 12.000

Stran: 80

Površina: 584 cm^2

07.10.2019

Ponedeljek

Kazalo

Opozorili na ključne dileme slovenskega kmetijstva in podeželja

Na letošnjem kmetijsko-živilskem sejmu Agra, ki je med 24. in 29. avgustom že 57. potekal v Gornji Radgoni, so med drugim opozorili na to, da bi znižanje sredstev za kmetijstvo po letu 2021 občutno poslabšalo položaj kmetov in posledično tudi gospodarstva.

Tekst in foto: Andreja Šalamun

Podjetje Termodron je skupaj z Jeruzalem Ormož SAT pšenico in oljno ogrščico pregledovalo s pomočjo drona, na ta način zbrane podatke analiziralo in na osnovi teh rezultatov določilo optimalno dognojevanje. Prihranki gnojila so bili občutni.

Tako je na primer Peter Vrisk, predsednik Zadružne zveze, poudaril, da bi manj sredstev, ki bi jih kot subvencije po letu 2021 razdelili med kmete ali ki bi jih uporabili za sofinanciranje naložb v kmetijstvu, mlade odvrnilo od prevzema družinske kmetije in povzročilo zaraščanje površin ter posledično škodilo tudi turizmu. Evropski komisar za kmetijstvo Phil Hogan je namreč opozoril, da bo zaradi brexita v prihodnje evropskega denarja manj in da je 96 odstotkov evropskih proračunskih sredstev za kmetijstvo že zagotovljenih. Kot dober ukrep je izpostavil sofinanciranje razvoja pametnih vasi.

Nove tehnologije prinašajo nove izzive

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) Cvetko Zupančič je poudaril, da je za uspešno menjavo generacij v kmetijstvu treba prilagoditi način prenosa znanja in svetovanja. Tudi zato, ker se kmetijstvo vedno bolj prilagaja novim tehnologijam, ki prinašajo ne le napredek, ampak tudi številne nove izzive. Eden od njih so tudi podnebne spremembe, ki po mnenju Zupančiča zahtevajo prilagojen način kmetovanja in tudi drugačen način zavarovanja tveganj, ki, kot je opozorila tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Aleksandra Pivec, postajajo zaradi vremenskih sprememb vedno bolj nujna. Poudarila je, da država interventnih sredstev v vse večjem obsegu ne bo mogla zagotoviti.

Od preciznega k pametnemu kmetijstvu

Na posvetu o pametnem kmetovanju, ki sta ga organizirali Zveza slovenske podeželske mladine in Katedra za biosistemsko inženirstvo Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru, so predstavili sodobne tehnologije, ki jih v Sloveniji že uporabljamo, na primer letalnike in robote, pa tudi tiste, ki naj bi jih kmalu. Nove tehnologije so pritegnile veliko zanimanja. Podjetje Termodron je na primer predstavilo svoje izkušnje, ko so letos skupaj z ormoškim podjetjem Jeruzalem Ormož SAT pšenico in oljno ogrščico pregledovali s pomočjo drona, na ta način zbrane podatke analizirali in na osnovi teh rezultatov določili optimalno dognojevanje. Prihranki gnojila so bili občutni, zato bodo uporabo dronov razširili tudi na druge kulture in v gozdarstvo.

Po besedah dr. Mirana Lakote z omenjene katedre, orodja, ki so jih predstavili, dokazano prihranijo stroške in hitreje odkrivajo bolezni in škodljivce. »Danes uporabljamo naprave za uravnavanje gibanja stroja, pripravljeno infrastrukturo v ta namen, nadgradnja na primer traktorja pa ni več zelo visok dodatek k ceni. V državi imamo okoli 30 traktorjev, ki uporabljajo sistem za uravnavanje, najdlje so razviti molzni roboti, pri trajnih nasadih razvijamo sisteme avtonomne navigacije robotov, ki bodo škropili brez človeške posadke,« so poudarili na omenjenem posvetu in dodali, da je uvedba sodobnih tehnologij primerna tudi za male kmete.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Vzpostavitev borze s prašičjim mesom

Na dnevu prašičerejcev so KGZS, Slovenska zveza prašičerejcev, Zadružna zveza Slovenije, GIZ mesne industrije, GZS – Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS podpisali sporazum za izboljšanje položaja v prašičereji. Njegova osnova je revitalizacija prašičereje in krepitev celotne verige oskrbe s prašičjim mesom ter zagon sheme Izbrana kakovost Slovenija za prašičje meso. Sporazum predvideva, da bi že do konca tega leta vzpostavili vzdržen model slovenske borze s prašičjim mesom. »Model bo dolgoročno ohranjal ekonomsko stabilnost in strateško razvijal prirejo slovenskega prašičjega mesa,« pravijo na KGZS. Na kmetijskem ministrstvu pa so se zavezali, da bodo prašičerejo opredelili kot strateško panogo, da bodo prek skupne kmetijske politike (SKP) in drugih finančnih ukrepov podprli prašičerejo, spodbujali razvojno naravnane rejce in da bodo okrepili nadzor nad prometom z mesom.

S pomočjo Copernicusa do uporabnih podatkov

Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji in MKGP sta pripravila posvet, na katerem so predstavili program EU za opazovanje Zemlje Copernicus (gre za program, ki omogoča vrsto naprednih, zanesljivih in praktičnih podatkov in storitev, ki so uporabni tako v kmetijstvu kot v drugih sektorjih) in tudi satelitski sistem Sentinel. »Ta sistem omogoča ogromno funkcij, sledenja, pomoči kmetom. Z njim lahko sledimo traktorjem, nadziramo, kakšne kulture gojijo kmetje, lahko komuniciramo s kmeti, jih opozarjamo, da še niso uspeli urediti vsega, kar bi morali do določenega datuma,« je dejala Alenka Rotter iz MKGP. Dodala je, da je cilj, da bi država in kmetje v prihodnosti med sabo lažje komunicirali in si medsebojno pomagali.

Vse dni sejma AGRA, kjer se je zvrstilo 1.850 razstavljavcev iz 32 držav, več kot 150 dogodkov in okoli 120.000 obiskovalcev, je bilo aktivno tudi Društvo za permakulturo, ki je peti dan sejma v vzorčnem nasadu pripravilo predavanja o ohranitvi obdelave tal, o gojenju gob in o možnostih skupnega delovanja različnih resorjev na razvoj slovenskega podeželja.

Program EU za opazovanje Zemlje Copernicus omogoča vrsto naprednih, zanesljivih in praktičnih podatkov in storitev, ki so uporabni tako v kmetijstvu kot v drugih sektorjih.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Glas gospodarstva

Država: Slovenija

Doseg: 12.000

Stran: 46

Površina: 3.245 cm^2

07.10.2019

Ponedeljek

Kazalo

Vse regije z rastjo dodane vrednosti

V šestih statističnih regijah je rast dodane vrednosti presegla povprečno rast v Sloveniji, predvsem v pomurski in primorsko-notranjski regiji.

Darja Močnik, Analitika GZS

Pomurska regija z največjo rastjo dodane vrednosti na zaposlenega, sledita primorsko-notranjska regija in obalno-kraška.

Metodološka razlaga:
Analiza poslovanja regij obsega poslovanje gospodarskih družb v letu 2018, ki imajo sedež v določeni regiji, vendar smo pri nekaterih regijah morali narediti izjemo, če so imele pretežen obseg poslovanja (zaposlenih, prodaje, dodane vrednosti) v drugih regijah (npr. Hidrio smo zajeli v goriški regiji ter ne v osrednjeslovenski regiji). Sicer pa velja, da podjetje, ki ima več podružnic oz. enot v Sloveniji, odda eno letno poročilo (nerevidirano in nekonsolidirano), in sicer v regiji, kjer ima podjetje sedež. To pomeni, da se tudi podružnice tega podjetja v državi štejejo v ekonomsko moč regije, kjer ima družba sedež (npr. v okrilje Petrola sedaj spada tudi Petrol Energetika, ki smo jo zaradi primerljivosti podatkov upoštevali tudi za nazaj, Nomago se po prevzemu več podjetij iz različnih regij zdaj šteje v osrednjeslovensko regijo, kjer ima sedež). Ekonomski pomen regij in spremembe v obdobju med regijami je tako treba jemati z določeno mero rezerve.

Na ravni celotne Slovenije se je prihodek družb v letu 2018 zvišal za 7,5 % v primerjavi z družbami, ki so poslovale v letu 2017. V osmih regijah je bila zabeležena višja rast prihodka, v eni enaka in v treh nižja od slovenskega povprečja. Najvišja rast prihodkov je bila v obalno-kraški regiji (12,9 %), in sicer predvsem zaradi večjega porasta prodaje najpomembnejšega logističnega podjetja. Druga po rasti, koroška regija, je zabeležila 10,2-odstotno rast prihodkov, in sicer predvsem zaradi porasta prihodkov v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu. Sledijo zasavska, primorsko-notranjska in jugovzhodna regija, ki so beležile nekaj nad 9-odstotno rast celotnih prihodkov. Najnižjo rast prihodkov je beležila posavska regija (2,9-odstotna rast). Po absolutni vrednosti so v 2018 prihodki v primerjavi z letom 2017 najbolj porasli v osrednjeslovenski regiji (za 3,1 mrd evrov), sledi porast prihodkov v podravski regiji (za 668,9 mio evrov), jugovzhodni regiji (za 589,4 mio evrov), obalno-kraški regiji (za 577,6 mio evrov), gorenjski, savinjski, goriški in pomurski regiji.

Pri izvozni usmerjenosti je bil največji delež prodaje na tujih trgih dosežen v jugovzhodni (67,1 %), posavski (61,8 %) in koroški (58,6 %) regiji. Najbolj se je ta delež okrepil v osrednjeslovenski (za 1,2 o. t.), koroški (za 0,9 o. t.) in v savinjski (za 0,6 o.t.) regiji, v sedmih regijah pa se je delež prodaje na tujem trgu zmanjšal, predvsem zaradi višje rasti prodaje na domačem trgu.

Dodana vrednost se je v vseh družbah v povprečju povečala za 7,6 %, od tega v šestih regijah nad povprečjem. Po rasti sta izstopali pomurska regija (+12 %), kjer so predelovalne dejavnosti, ki zavzemajo 49,1 % ustvarjene dodane vrednosti, zvišale le-to za 16,1 %, ter primorsko-notranjska regija (+12 %), kjer se je dodana vrednost v predelovalnih dejavnostih, ki predstavljajo 60,1 % celotne dodane vrednosti regije, povečala za 11,3 %. Sledila je obalno-kraška regija z 10,6-odstotno rastjo dodane vrednosti, ob višji rasti dodane vrednosti prometa in skladiščenja, ter jugovzhodna regija z 10,2-odstotno rastjo dodane vrednosti. Najnižjo rast dodane vrednosti je beležila savinjska regija (+3,4 %). V osrednjeslovenski regiji, ki predstavlja 41 % celotne dodane vrednosti, je ta porasla za 8,7 %. Po absolutni vrednosti je dodana vrednost najbolj porasla v osrednjeslovenski regiji (732,2 mio evrov), sledijo jugovzhodna (161,1 mio evrov), podravska (144,9 mio evrov), gorenjska (117,3 mio evrov) in obalno-kraška (101,3 mio evrov) regija.

Pri zaposlovanju (merjeno po delovnih urah) so bile zmagovalke po višini njene relativne rasti jugovzhodna (7,7 %), gorenjska (5,4 %) in posavska regija (5,3 %). Vse regije so v 2018 beležile rast števila zaposlenih, merjeno po delovnih urah. Na ravni Slovenije se je število novih delovnih mest povečalo za dobrih 22 tisoč, najbolj v osrednjeslovenski (za 8.268 oseb), podravski (za 2.738) in gorenjski regiji (za 2.368). Sledila so zvišanja števila zaposlenih v savinjski, jugovzhodni (nad 2 tisoč več zaposlenih), goriški (1.226 več zaposlenih), obalno-kraški, posavski (nad 500 novo zaposlenih), koroški, pomurski, primorsko-notranjski in zasavski regiji.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Produktivnost dela je merjena prek kazalnika dodane vrednosti na zaposlenega. Najbolj je porasla v pomurski regiji (+9 %), primorsko-notranjski (7,6 %), obalno-kraški (7,5 %), osrednjeslovenski (3,9 %) in posavski regiji (3,3 %). Ostalih sedem regij je beležilo nižjo rast od povprečja Slovenije (2,9 %). Rahlo zmanjšanje dodane vrednosti na zaposlenega je beležila le savinjska regija (0,4 %), kjer se je relativno število zaposlenih zvišalo nekoliko hitreje kot dodana vrednost. Dodana vrednost na zaposlenega je bila sicer najvišja v jugovzhodni (54.927 evrov) in osrednjeslovenski regiji (48.397 evrov), najnižja pa v pomurski in podravski regiji (35.326 in 34.832 evrov).

Vse regije poslovale z neto dobičkom

Neto čisti dobiček, izračunan kot razlika med čistim dobičkom in čisto izgubo vseh družb, je v 2018 znašal 4.197 milijonov evrov in se je glede na predhodno leto zvišal za 15,9 %. Vse regije so poslovale z neto dobičkom. Ta se je relativno najbolj povečal v pomurski regiji (za 72,1 %), na kar je vplival predvsem več kot podvojen dobiček v predelovalnih dejavnostih, ki sicer ustvarijo kar 61,4 % dobička regije. Sledila je obalno-kraška regija (za 63,1 %), na kar sta vplivala predvsem zvišanje dobička v trgovini in prometu, ter osrednjeslovenska regija (za 38,6 %) s povečano rastjo dobička v trgovini (po veliki izgubi večjega trgovskega podjetja v 2017). Zmanjšanje dobička glede na predhodno leto je beležilo šest statističnih regij. Najvišje znižanje dobička so beležile savinjska, koroška in goriška regija, kjer je ta upadel od 8 do 31 odstotkov. Absolutno gledano je neto čisti dobiček najbolj porasel v osrednjeslovenski regiji (574,9 mio evrov), sledile so obalno-kraška (78 mio evrov), pomurska (41,7 mio evrov), jugovzhodna (38,2 mio evrov), posavska (21,4 mio evrov) in primorsko-notranjska regija (12,8 mio evrov). V ostalih šestih regijah se je neto čisti dobiček vrednostno znižal od 1 mio evrov v zasavski regiji do 134 mio evrov v savinjski regiji, na poslovanje katere je vplivalo predvsem večje podjetje v predelovalni dejavnosti in večje podjetje v energetiki.

Največja in najuspešnejša je osrednjeslovenska regija, ki je v 2018 ustvarila največ neto čistega dobička: 2.065 milijonov evrov. V osrednjeslovenski regiji je bilo lani registriranih 43 % vseh družb (28.735) ki so imele 37,6 % vseh zaposlenih in so ustvarile 46,3 % vseh prihodkov in 33,4 % prihodkov od prodaje na tujem trgu. Ustvarile so 41 % celotne dodane vrednosti ter 49,2 % vsega dobička.

Najvišjo EBITDA maržo ustvari savinjska regija, sledi jugovzhodna regija.

Statistične regije, 2018	Prihodki* v mio EUR	Indeks 18/17	Dodana vrednost v 000 EUR	Indeks 18/17	Dodana vrednost na zaposlenega	EBITDA v 000 EUR	Neto čisti dobiček 000 EUR	EBITDA v prih. od prodaje, %
Pomurska regija	2.719	107,8	581.867	112,0	35.326	198.348	99.576	7,5
Podravska regija	9.531	107,5	2.379.982	106,5	34.832	708.429	271.072	7,6
Koroška regija	2.085	110,2	526.885	105,5	40.013	181.205	80.079	8,9
Savinjska regija	9.735	105,8	2.721.826	103,4	43.825	1.170.456	292.702	12,4
Zasavska regija	938	110,1	276.556	104,6	38.163	91.544	35.575	10,2
Posavska regija	4.246	102,9	535.039	108,8	45.448	218.636	101.518	5,2
Jugovzhodna regija	6.894	109,4	1.742.962	110,2	54.927	825.864	441.904	12,2
Osrednjeslovenska regija	46.558	107,1	9.157.016	108,7	48.379	3.835.967	2.065.175	8,6
Gorenjska regija	7.184	108,2	1.963.415	106,4	42.801	707.529	323.663	10,1
Primorsko-notranjska regija	1.407	109,8	345.761	112,0	39.872	140.972	66.590	10,2
Goriška regija	4.293	107,2	1.082.824	105,4	41.317	401.161	215.721	9,6
Obalno-kraška regija	5.022	112,9	1.041.295	110,6	46.338	459.695	203.147	9,5
Skupaj Slovenija	**100.614**	**107,5**	**22.355.427**	**107,6**	**44.415**	**8.939.807**	**4.196.724**	**9,2**

*Prihodki brez sprememb vrednosti zalog
Vir: Ajpes, baza podatkov letnih poročil

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

V slovenskem prostoru spadajo predelovalne dejavnosti med najpomembnejše panoge. V desetih regijah spadajo predelovalne dejavnosti na 1. mesto po deležu ustvarjene dodane vrednosti regije. Izjemi sta osrednjeslovenska, kjer na 1. mestu prevladuje trgovina, in obalno-kraška regija, kjer prevladuje promet in skladiščenje. Druga najpomembnejša dejavnost med regijami po ustvarjeni dodani vrednosti je trgovina, ki je v šestih regijah druga najpomembnejša dejavnost.

Panoge posameznih regij, po deležu ustvarjene dodane vrednosti

Gorenjska regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	52,3%
Trgovina	12,3%
Promet, skladiščenje	10,2%
Gradbeništvo	4,6%
Strokovne, tehnične dej.	4,3%

Koroška regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	71,1%
Trgovina	7,4%
Gradbeništvo	4,5%
Promet, skladiščenje	4,1%
Strokovne, tehnične dej.	3,3%

Podravska regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	40,8%
Promet, skladiščenje	10,7%
Trgovina	10,4%
Gradbeništvo	8,5%
Druge raz. posl. dej.	6,1%

Pomurska regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	49,1%
Gradbeništvo	12,6%
Trgovina	12,0%
Promet, skladiščenje	4,7%
Kmetijstvo, gozdarstvo	4,4%

Goriška regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	47,5%
Trgovina	11,6%
Kulturne, rekreac. dej.	7,7%
Strokovne, tehnične dej.	7,1%
Oskrba z el. energijo, plinom	6,2%

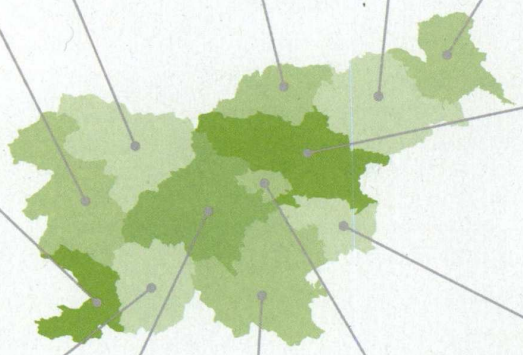

Savinjska regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	40,5%
Promet, skladiščenje	20,1%
Trgovina	10,9%
Gradbeništvo	6,7%
Strokovne, tehnične dej.	4,5%

Obalno-kraška regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Promet, skladiščenje	31,3%
Predelovalne dej.	20,3%
Trgovina	15,4%
Gostinstvo	7,9%
Gradbeništvo	5,8%

Posavska regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	34,4%
Oskrba z el. energijo, plinom	23,1%
Trgovina	9,2%
Gradbeništvo	6,8%
finančne in zav. dej.	5,9%

Primorsko-notranjska regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	60,1%
Trgovina	10,3%
Druge raz. posl. dej.	7,9%
Promet, skladiščenje	6,6%
Strokovne, tehnične dej.	4,4%

Zasavska regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	50,0%
Trgovina	14,2%
Gradbeništvo	9,8%
Strokovne, tehnične dej.	7,3%
Informacijske in kom. dej.	4,9%

Osrednjeslovenska regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Trgovina	27,0%
Predelovalne dej.	21,8%
Informacijske in kom. dej.	11,3%
Strokovne, tehnične dej.	9,1%
Promet, skladiščenje	6,3%

Jugovzhodna regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	75,4%
Gradbeništvo	4,7%
Trgovina	4,7%
Promet, skladiščenje	3,9%
Strokovne, tehnične dej.	2,7%

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

GZS - Zbornica osrednjeslovenske regije:
Uspešna podjetja v večini občin v regiji

»Gospodarstvo v naši regiji je zelo uspešno in želimo si, da bi se trend nadaljeval tudi v prihodnje. Težave, ki jih navajajo podjetja, so težave pri zagotavljanju ustreznih kadrov, zato bomo tudi letos povabili podjetja, da odprejo svoja vrata in povabijo devetletkarje in njihove starše, da spoznajo delovna mesta, da bi se lažje opredelili za nadaljnje šolanje. Intenzivno se povezujemo tudi z župani naših občin, predvsem tistih izven centra, da bi opozorili na specifične razvojne ovire, ki vplivajo tudi na hitrejši gospodarski razvoj in ustrezne zaposlitve, ki bi mlade spodbudile, da ostanejo doma,« pravi nova direktorica zbornice Marjana Majerič, ki je nasledila dolgoletno direktorico in predsednico Marto Turk.

Obseg prodaje v osrednjeslovenski regiji je v 2018 že tretje leto zapored presegel 40 milijard evrov. Družbe so povečale čisti dobiček za 23 %, družbe z negativnim poslovnim izidom pa so zmanjšale čisto izgubo za 26 %. Uspešnost podjetij se odraža tudi na trgu dela, kjer beležijo občuten padec brezposelnosti. Med najpomembnejšimi zaposlovalci so še vedno velika podjetja, ki jih je v regiji le 0,7 %, a prispevajo tudi največji delež pri izvozu.

Kljub rastočim gospodarskim kazalnikom ugotavljajo, da se je število družb zmanjšalo in da je tudi novoustanovljenih družb manj (205 velikih, 381 srednjih, 3.050 majhnih in 25.100 mikro družb). Delež majhnih družb je porasel, mikro družb pa je manj. Delež srednjih in velikih družb je ostal enak. Prihodki na tujem trgu so se povečali za 12 odstotkov (večji del na trgu EU). Na uspešnost regije je vplivala tudi investicijska dejavnost, ki je bila začeta že v preteklih letih, zdaj pa podjetja že žanjejo sadove svojih investicijskih odločitev.

V regiji je močna trgovinska dejavnost, sledi predelovalna industrija in takoj na tretjem mestu knowledge based economy podjetja na področju znanstveno tehničnih dejavnosti. Pomembna je tudi t. i. finančna dejavnost in informacijska tehnologija.

Uspešna so bila podjetja v večini občin osrednjeslovenske regije in ne le v Mestni občini Ljubljana, ki je na prvem mestu. Že po tradiciji sledita občini Domžale in Ivančna Gorica. Skupaj podjetja iz teh treh občin ustvarijo več kot 86 odstotkov čistega dobička v regiji.

Samostojnih podjetnikov je po številu manj (trend prehajanja med normirance se nadaljuje), a se je povečalo število zaposlenih pri podjetnikih, povečala se je tudi povprečna plača, vse bolj uspešni pa so tudi na tujih trgih.

Osrednjeslovenska regija - po rasti* čistega dobička

1 Lek d.d.
2 HELLA SATURNUS SLOVENIJA d.o.o.
3 SAMSIC d.o.o.
4 Sandoz d.d.
5 LIDL Slovenija d.o.o. k.d.
6 Akrapovič d.d.
7 PETROL d.d., Ljubljana
8 MANPOWER d.o.o.
9 ALPE BAU d.o.o.
10 Pepco d.o.o.

Osrednjeslovenska regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje

1 Lek d.d.
2 ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA BLAGOVNE REZERVE
3 BELEKTRON d.o.o.
4 Telemach d.o.o.
5 Sandoz d.d.
6 HELLA SATURNUS SLOVENIJA d.o.o.
7 SALVIOL d.o.o.
8 MERCATOR, d.d.
9 HOFER trgovina d.o.o.
10 PRO PLUS d.o.o.

Goriška regija - po rasti* čistega dobička

1 MAHLE Electric Drives Slovenija d.o.o.
2 CPG VG d.o.o.
3 HIDRIA d.o.o.*
4 INCOM d.o.o.
5 KOLEKTOR KOLING d.o.o.
6 MLINOTEST d.d.
7 KOLEKTOR SIKOM d.o.o.
8 HIT d.d. Nova Gorica
9 RUT d.o.o.
10 Eternit Slovenija d.o.o.

Goriška regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje

1 INCOM d.o.o.
2 SALONIT ANHOVO, d.d.
3 CPG VG d.o.o.
4 FRUCTAL d.o.o.
5 TKK d.o.o.
6 EUROSPIN EKO, d.o.o.
7 PIPISTREL VERTICAL SOLUTIONS d.o.o.
8 KOLEKTOR CPG d.o.o.
9 INTRA LIGHTING d.o.o.
10 HIDRIA d.o.o.*

GZS - Severno Primorska gospodarska zbornica, Nova Gorica:
Spodbudni tudi rezultati na področju turizma

»Severnoprimorske družbe so v letu 2018 poslovale pozitivno, a nekoliko poslabšale rezultate poslovanja glede na predhodno leto. Čeprav gospodarstvo regije izkazuje manjše poslabšanje določenih kazalnikov poslovanja (kazalniki gospodarnosti in donosnosti), pa so ti še vedno boljši od povprečja slovenskega gospodarstva, razen kazalnikov produktivnosti in dohodkovnosti,« pove direktorica zbornice Nevenka Volk Rožič. »Največ neto čistega dobička so ustvarile družbe na področju predelovalnih dejavnosti. Spodbudni so tudi rezultati na področju turizma. V 2018 je regijo obiskalo 506.083 turistov, ki so ustvarili 1.242.540 prenočitev.«

Med ključnimi spremembami, ki so se zgodile v regiji, izpostavljajo izvedbo vajeniškega programa izobraževanja za poklic oblikovalec kovin - orodjar. Veliko se dogaja tudi na področju infrastrukture. Medtem ko je bila preplastitev cestišča na hitri cesti Ajdovščina - Selo že izvedena, pa so še v izgradnji testna polja za protivetrno zaščito na hitri cesti H4 Razdrto - Vipava.

Zelo pomembna so tudi dela, ki potekajo na državni cesti med Godovičem in Idrijo v dolini reke Zale. Na cesti, ki je velikega pomena za severnoprimorsko gospodarstvo, je v izgradnji galerija. V izgradnji je tudi razdelilna transformatorska postaja v Kobaridu, ki bo pripomogla k reševanju problematike z električno energijo v zgornjem Posočju.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

GZS - Koroška gospodarska zbornica:
Nujno je uresničevanje razvojnih ukrepov

Značilnosti gospodarstva Koroške temeljijo na visokem deležu predelovalnih panog v strukturi celotne ustvarjene dodane vrednosti gospodarskih družb, ki s 73,8 % v regiji izrazito presega raven države, kjer znaša 38,6 %. Obenem je z 12 % rastjo izvoza koroško gospodarstvo še močneje vpeto v mednarodne tokove. Krepitev gospodarstva se kaže tako v povečanju zaposlitev kot v večjih prihodkih družb in samostojnih podjetnikov ter v rastočih investicijskih trendih. Ob spodbudnih podatkih o nadaljnjem zniževanju brezposelnosti, ki je med najnižjimi v Sloveniji, pa so zaskrbljujoči podatki o pospešenem staranju prebivalstva Koroške ob dejstvu, da se vztrajno zmanjšuje število prebivalcev v regiji. Najvišja rast števila delovno aktivnih je v starostnih skupinah nad 55 let in od 15-24 let. Največ potreb je v predelovalnih panogah, v gradbeništvu in turizmu. Povprečna bruto plača v regiji s 1.607 evrov sicer še vedno zaostaja za slovensko, z rastjo plač pa so v prednosti dejavnosti IKT. Dnevne migracije iz regije obsegajo prek 7.700 zaposlenih, v regijo pa se jih dnevno vozi 1.870. Gospodarstvo regije je v preteklem letu skupaj ustvarilo preko 2,17 milijarde vseh prihodkov, pri čemer neto dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah s 40.013 evrov zaostaja za slovenskim povprečjem.

»Gospodarska slika regije kaže nadaljnjo rast in krepitev, k čemur največ prispevajo predelovalne dejavnosti z močno izvozno naravnanostjo. Hkrati pa pereča demografija Koroške kaže na nujnost uresničevanja razvojnih ukrepov za ustavitev negativnih trendov ter usmeritev v prihodnost regije, ki temelji na ustvarjanju kakovostnih delovnih mest,« poudarja direktorica zbornica Aleksandra Gradišnik.

Koroška regija - po rasti* dobička

1 DANI AFC d.o.o.
2 SIJ METAL RAVNE d.o.o.
3 Adient Slovenj Gradec d.o.o.
4 GRAMMER AUTOMOTIVE SLOVENIJA d.o.o.
5 SIJ RAVNE SYSTEMS d.o.o.
6 LAJKA d.o.o.
7 VERTIKALA-X d.o.o.
8 CNC P&K-PUŠNIK d.o.o.
9 TAB d.d.
10 JTJ d.o.o.

Koroška regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje

1 TAB d.d.
2 DANI AFC d.o.o.
3 GRAMMER AUTOMOTIVE SLOVENIJA d.o.o.
4 BIJOL d.o.o.
5 AVTOMARKET REBERNIK d.o.o.
6 TRO, d.o.o.
7 STROJ d.o.o.
8 SLEMENŠEK d.o.o.
9 TAB-IPM d.o.o.
10 EDP d.o.o.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Savinsko-šaleška gospodarska zbornica:
Z rezultati ne morejo biti zadovoljni

»V Savinjsko-šaleški gospodarski zbornici z rezultati poslovanja v naši regiji v minulem letu ne moremo biti zadovoljni. Regijsko gospodarstvo je namreč kljub rasti prihodkov poslovno leto 2018 sklenilo z neto čisto izgubo, kot pozitivne kazalnike pa lahko izpostavimo rast števila gospodarskih subjektov, rast števila zaposlenih in rast izvoza,« razmere opiše direktor zbornice Franci Kotnik.

Na omenjeni skupni poslovni rezultat je v največji meri vplivalo poslovanje v predelovalnih dejavnostih, ki v SAŠA regiji predstavljajo skoraj dvotretjinski delež (merjeno po prihodkih in številu zaposlenih), poudarjajo. Če so v letu 2017 predelovalne dejavnosti ustvarile največ neto čistega dobička, so v lanskem letu ustvarile največ neto čiste izgube.

»Zaskrbljujoč je podatek, da je lani neto dodana vrednost na zaposlenega v SAŠA regiji dosegala le tri četrtine republiškega povprečja in da se je zaostanek povečal za 15 odstotnih točk. Celovita analiza lanskoletnega gospodarjenja pokaže, da stanje ni tako negativno, kot se zdi na prvi pogled, ampak je posledica specifične strukture, v kateri imajo prevladujoč vpliv velike gospodarske družbe, od katerih so tri ključno vplivale na omenjeni rezultat, njihovo poslovanje pa se v letošnjem letu izboljšuje,« optimistično zaključuje Kotnik.

Savinjska regija - po rasti* čistega dobička

1 odelo Slovenija d.o.o.
2 AD-FRONS d.o.o.
3 NOVEM CAR INTERIOR DESIGN d.o.o.
4 JAGROS, d.o.o.
5 Prevozništvo Daniel Fijavž d.o.o.
6 ECOINVEST d.o.o.
7 BSH HIŠNI APARATI d.o.o. Nazarje
8 INEL d.o.o.
9 GORENJE I.P.C., d.o.o.
10 PLASTIKA SKAZA d.o.o.

Savinjska regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje

1 DARS d.d.
2 odelo Slovenija d.o.o.
3 INEL d.o.o.
4 ZLATARNA CELJE d.o.o.
5 STEKLARNA ROGAŠKA d.o.o.
6 NOVEM CAR INTERIOR DESIGN d.o.o.
7 MAROVT d.o.o.
8 ELEKTRO CELJE, d.d.
9 ISOKON, d.o.o., Slovenske Konjice
10 JAGROS, d.o.o.

Regionalna gospodarska zbornica Celje – RGZC:
Pri plačah pod slovenskim povprečjem

Poslovanje družb celjske regije je bilo v letu 2018 uspešno, saj so predvsem z aktivno izvozno politiko povečale obseg poslovanja in poslovno leto zaključile z neto čistim dobičkom. Družbe regije so število zaposlenih povečale za 6 % in ustvarile desetino več prihodkov kot v letu prej. Na osnovi opravljenih ur je bilo lani pri gospodarskih družbah zaposlenih za 6,1 % več, kot so jih te družbe zaposlovale lani. Neto čisti dobiček je tako lani znašal 289 milijonov evrov. EBITDA se je povečal za 5,8 %.

Čisti dobiček družb se je povečal za 9 %. Pozitivno je poslovalo 70,5 % družb. Obseg izgube se je povečal za tretjino. Največji obseg tako pri dobičku kot pri izgubi beležijo družbe predelovalnih dejavnosti. Družbe regije so lani ustvarile za 9,8 % višjo neto dodano vrednost. Produktivnost zaposlenih se je povečala za 3,5 %. Povprečna bruto plača zaposlenih je višja za 5,7 %. Rast produktivnosti ni presegla rasti plač, s čimer se je nekoliko poslabšala stroškovna konkurenčnost družb.

»Celjska regija v Sloveniji že nekaj let dosega okrog 8 % ekonomske moči. Nekoliko šibki smo pri kazalnikih produktivnosti, saj je vsak posameznik v povprečju ustvaril za slabo četrtino manj od slovenskega povprečja. Žal tudi pri plačah ne dosegamo slovenskega povprečja, saj je le-ta nižja za 10,8 %. V občinah Štore, Vitanje in Dobje smo nad slovenskim povprečjem, medtem ko 14 občin regije ni doseglo niti 90 % slovenskega povprečja. Pohvalno je, da smo v letu 2018 na 100 evrov kapitala ustvarili za 19 evrov višjo neto dodano vrednost in na 100 evrov sredstev 6 evrov več neto dodane vrednosti, kot v povprečju v Sloveniji,« pove direktor zbornice Drago Polak.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele krajine: Pričakujejo, da se bo naložbeni ciklus nadaljeval

»Gospodarske družbe Dolenjske in Bele krajine so v letu 2018 realizirale 6,3 milijarde evrov prihodkov, 9 % več kot leta 2017, največ z opravljanjem predelovalnih dejavnosti in ob močni usmerjenosti v izvoz. Razvojno in v inovacije usmerjena podjetja ostajajo tudi v prihodnjih letih gonilna sila gospodarstva regije,« pravi direktor zbornice Tomaž Kordiš. »Tudi v 2018 se je nadaljeval naložbeni ciklus, vlaganja so bila predvsem v povečanje in posodobitev proizvodnih in razvojno-raziskovalnih zmogljivosti. Ta ciklus se bo nadaljeval tudi v prihodnjem letu. Največ so vlagala Krka in Revoz ter ostale velike in srednje velike gospodarske družbe v regiji.« Maja letos so v Revozu obeležili 4-milijonto vozilo znamke Renault, izdelano v Novem mestu. Za regijo so pomembni tudi številni infrastrukturni projekti, ki so v teku, tako na področju prometnih povezav kot elektro-omrežja.

Pomemben dejavnik so tudi demografske spremembe. »Demografske spremembe že imajo velik vpliv na trgu dela v naši regiji, v prihodnjih letih jih bomo občutili še močneje. Na drugi strani pa se zaradi močne vpetosti na globalnih trgih in posledično sprememb ekonomskih politik nekaterih, tudi evropskih držav, lahko gospodarske družbe hitro občutijo spremembe pri naročilih. Pričakujemo, da bo država pravočasno sprejela ukrepe, ki bodo pozitivno vplivali na poslovanje podjetij,« poudarja Kordiš.

Jugovzhodna regija - po rasti* čistega dobička

1 REVOZ d.d.
2 KRKA, d.d., Novo mesto
3 CGP, d.d.
4 TOMPLAST, d.o.o.
5 ADRIA MOBIL, d.o.o. Novo mesto
6 ELMERS d.o.o.
7 TPV d.o.o.
8 TREVES d.o.o.
9 SiDG d. o. o.
10 KREATIVA d.o.o.

Jugovzhodna regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje

1 KRKA, d.d., Novo mesto
2 REVOZ d.d.
3 ADRIA MOBIL, d.o.o. Novo mesto
4 TPV d.o.o.
5 CGP, d.d.
6 TOMPLAST, d.o.o.
7 PODGORJE d.o.o. Šentjernej
8 INOTHERM d.o.o. Prev.v nem.:INOTHERM GmbH
9 TREVES d.o.o.
10 TRIMO d.o.o.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

GZS - Zasavska gospodarska zbornica:
Gospodarstveniki opozarjajo na pomen boljših prometnih povezav

Poslovanje v regiji je bilo uspešno, rezultati so bili pozitivni, a po besedah direktorice zbornice Staše Baloh Plahutnik nekoliko slabši kot leta 2017. V Zasavju se razvija vrsta uspešnih srednjih in malih podjetij, ki delujejo na globalnem trgu in beležijo dobre rezultate poslovanja. »Podjetja spodbujajo in uvajajo inovacijsko kulturo, se vključujejo v strateška razvojno-inovacijska partnerstva (SRIP) in povezujejo v partnerstva s ciljem skupnega razvoja. Vse to jim omogoča večjo konkurenčnost na dolgi rok,« pravi direktorica. Podpisan je bil tudi Dogovor o razvoju zasavske regije, ki poleg drugih vključuje tudi izvedbo investicij zasavskih občin v ekonomsko infrastrukturo, kar bo obstoječim in novim podjetjem/investitorjem omogočilo širitev in razvoj obstoječih podjetij ter vlaganja v nove investicije in podjetja.

Gospodarska rast v podjetjih ima za posledico zmanjšanje brezposelnosti in večjo aktivacijo prebivalcev, hkrati pa se soočajo s pomanjkanjem kadrov v podjetjih. Poslabšanje makroekonomskih pogojev poslovanja (zakon o minimalni plači), ki z izvzemom nekaterih dodatkov ruši vzpostavljene plačne modele, v delovno intenzivnih podjetjih bistveno poslabšuje konkurenčnost poslovanja in spodbuja uravnilovko med zaposlenimi. Po likvidaciji RTH konec lanskega leta, kar simbolično predstavlja konec rudarjenja v Zasavju, še ni zaključena sanacija površin in objektov ter vzpostavljena potrebna infrastruktura, ki bo omogočala razvoj novih dejavnosti na bivših rudarskih površinah in objektih. Prav tako pa se ni pričela še nobena od načrtovanih večjih investicij, katere nosilec je država.

»Pomembno je, da v Zasavju vzpostavimo ustrezne pogoje za poslovanje in razvoj obstoječih podjetij, ustanavljanje novih in z ustreznimi razpoložljivimi poslovnimi površinami in promocijo regije pridobimo v Zasavje investicije, ki bodo omogočale ustvarjanje višje dodane vrednosti na zaposlenega. Za to pa bo Zasavje potrebovalo boljše prometne povezave, na kar naši gospodarstveniki ves čas opozarjajo,« je jasna direktorica Staša Baloh Plahutnik.

Zasavska regija - po rasti* čistega dobička

1 PREDILNICA LITIJA d.o.o.
2 TELKOM, d.o.o.
3 ŠUŠTAR TRANS d.o.o.
4 STUDIO MODERNA d.o.o.
5 SINET d.o.o.
6 AGROLIT d.o.o.
7 GLASHUTA d.o.o.
8 ETI, d.o.o.
9 ILISON d.o.o.
10 RC eNeM d.o.o.

Zasavska regija -po rasti* čistih prihodkov od prodaje

1 TKI HRASTNIK, d.d.
2 DEWESoft d.o.o.
3 ŠUŠTAR TRANS d.o.o.
4 STEKLARNA HRASTNIK d.o.o.
5 CHIPOLO, d.o.o.
6 MONT - VAR d.o.o.
7 ETI, d.o.o.
8 Strip's d.o.o.
9 TRGOGRAD ASFALTI d.o.o.
10 TELKOM, d.o.o.

Gorenjska regija - po rasti* čistega dobička

1 LTH Castings d.o.o.
2 GOODYEAR DUNLOP SAVA TIRES d.o.o.
3 SIJ ACRONI d.o.o.
4 GORENJSKA GRADBENA DRUŽBA d.d.
5 ISKRA MEHANIZMI, d.o.o.
6 DOMEL, d.o.o.
7 SPORTINA Bled d.o.o.
8 ADRIA AIRWAYS d.o.o.
9 SUMIDA SLOVENIJA, d.o.o.
10 Kuehne + Nagel d.o.o.

Gorenjska regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje

1 LTH Castings d.o.o.
2 GOODYEAR DUNLOP SAVA TIRES d.o.o.
3 SPORTINA Bled d.o.o.
4 ISKRAEMECO, d.d.
5 Fraport Slovenija, d.o.o.
6 MERKUR trgovina, d.o.o.
7 GORENJSKA GRADBENA DRUŽBA d.d.
8 UČILA INTERNATIONAL, d.o.o., Tržič
9 ALPINUM HOTELI d.o.o.
10 SOLINAIR d.o.o.

GZS - Regionalna zbornica Gorenjska:
Odlični tudi rezultati na področju turizma

»Pri oceni uspešnosti poslovanja gospodarskih družb gorenjske regije lahko ugotovimo, da so bile uspešne, saj so povečale obseg poslovanja in poslovno leto zaključile z neto čistim dobičkom,« pove direktorica zbornice Jadranka Švarc. »Po pokritju vseh odhodkov in davka od dobička so izkazale neto čisti dobiček v višini 324 milijonov evrov, 3,8 % manj kot leto prej. S tem rezultatom so se uvrstile na 3. mesto v državi (lani na 4. mesto).«

Regija je izredno izvozno orientirana in pri tem dosega dobre rezultate. Odlični so tudi rezultati na področju turizma, tako glede prihodov kot prenočitev. Velik poudarek je tudi na razvoju inovativnosti. Na letošnji regionalni podelitvi priznanj za najboljše inovacije so v podjetju Iskratel odprli trenutno najhitrejšo javno polnilnico za električna vozila v Sloveniji. Veliko se dela na cestni infrastrukturi, širitev pa bo dočakalo tudi Letališče Jožeta Pučnika, kjer si od izgradnje novega terminala obetajo povečano število potnikov.

Stopnja registrirane brezposelnosti na Gorenjskem je maja letos znašala 4,9 %, kar je manj od državnega povprečja. Največji problem predstavlja slaba struktura brezposelnih oseb (44 % starejših in težje zaposljivih). »Kadrovska vrzel v gospodarstvu je vse večja, zato podpiramo programe za tehnične poklice in vajeništvo. Gorenjska regija je s Šolskima centroma Kranj in Škofja Loka pridobila 6 novih vajeniških programov, kar je največ med vsemi regijami (oblikovalec kovin - orodjar, mizar, slikopleskar, zidar, elektrikar, strojni mehanik),« poudarja direktorica.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Pomurska gospodarska zbornica:
Za pomursko gospodarstvo najboljše leto

»V letu 2018 so pomurske gospodarske družbe nadaljevale pozitivni trend poslovanja. Tako je za nami najboljše leto, kar se tiče rasti dobička, prihodkov, zaposlenosti, izvoza in investicij. Predvsem lahko izpostavimo izvozno naravnanost pomurskih podjetij, saj ta predstavlja že več kot milijardo evrov skupne realizacije. Najpomembnejši izvozni partnerici Pomurja sta Nemčija in Avstrija, ki predstavljata že več kot polovico celotnega izvoznega trga. Gospodarska moč regije se krepi in beleži se upad števila brezposelnih na najnižjo raven v zadnjih dvajsetih letih. Rast zaposlovanja je tako trčila ob zgornji zid razpoložljivega števila iskalcev zaposlitve,« situacijo v regiji opiše direktor zbornice Robert Grah.

Po zapolnjenih naročilih in kapacitetah v predelovalni dejavnosti se povečuje tudi neto čisti prihodek, ki je presegel rekordnih 2,7 milijarde evrov in se približuje trem milijardam. Najbolj stabilne gospodarske panoge v regiji so kovinsko predelovalna industrija, ki tudi največ zaposluje, elektro in živilska industrija ter gradbeništvo.

»Izzivi gospodarstva so usmerjeni predvsem v smeri dviga produktivnosti in dodane vrednosti. Velik izziv je digitalizacija poslovanja in še večji zagotavljanje ustreznega števila kvalificiranih kadrov. Prav tako pa bo treba pridobiti še kakšno novo tujo investicijo in vzpodbuditi nov naložbeno investicijski cikel v že obstoječih podjetjih. Če ne bo kakšnih nepredvidenih situacij, se lahko nadejamo uspešnega poslovanja pomurskega gospodarstva tudi v tekočem letu,« pričakuje Grah.

Pomurska regija - po rasti* čistega dobička

1 ELRAD INTERNATIONAL d.o.o.
2 FARMTECH d.o.o.
3 RADENSKA d.o.o.
4 XAL SVETILA d.o.o.
5 CARTHAGO d.o.o.
6 ROSENBAUER, d.o.o.
7 SAUBERMACHER SLOVENIJA d.o.o.
8 ARCONT d.d. Gornja Radgona
9 PARADAJZ d.o.o.
10 REMONT METAL d.o.o.

Pomurska regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje

1 GEA VIPOLL d.o.o.
2 CARTHAGO d.o.o.
3 ELRAD INTERNATIONAL d.o.o.
4 ROSENBAUER, d.o.o.
5 MOL SLOVENIJA d.o.o.
6 DAIHEN VARSTROJ d.d.
7 Panvita MIR d.d
8 FARMTECH d.o.o.
9 SAUBERMACHER SLOVENIJA d.o.o.
10 TKO d.o.o.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Štajerska gospodarska zbornica:
Pozitivno leto za štajersko gospodarstvo

»Regijsko gospodarstvo, in to dokazujejo tudi podatki, je v preteklem letu izkazalo stabilno poslovanje, leto 2018 je zaključilo s pozitivnim neto izidom, kar je izredno pomembno in daje obete za prihodnje. V primerjavi z letom 2017 so se povečali prihodki, in sicer za 9 %, število zaposlenih je večje za skoraj 3.800, povečala se je tudi povprečna plača na zaposlenega. Da je Štajerska izvozna regija pove podatek, da je ustvarila 4.061 mio EUR prihodkov na tujih trgih, kar je 9-odstotno povečanje glede na preteklo leto. Vzpodbudni so tudi podatki o poslovanju samostojnih podjetnikov, ki so pozitivni poslovni izid v primerjavi s predhodnim letom izboljšali za 15 %,« o poslovanju pravi direktorica zbornice Aleksandra Podgornik.

Med pozitivne dosežke pri infrastrukturi uvrščajo dokončan avtocestni odsek Podlehnik - Gruškovje, na žalost pa se zapleta glede Letališča Edvarda Rusjana Maribor. »Še vedno nismo prišli do državnega prostorskega načrta za ta objekt, izgubili smo najemnika in dobili nekoliko drugačno 'začasno upravo' nad letališčem. Predvsem pa ne vemo čisto natančno, kaj bi z letališčem oz. ali bi ga sploh imeli, ne mislim samo naše regije, mislim na Slovenijo,« situacijo opiše direktorica.

Izjemno pomembna je tudi investicija Magne, ki predstavlja simbolni in praktični preboj v privabljanju tujih investicij ter daje upanje, da bo vzpodbudila k novim širitvam na tem območju. »Izpostaviti moram tudi dosežke posameznih podjetij v regiji, predvsem izvoznikov. Veliko jih z rezultati in dolgoletnim dobrim delom dajejo upanje tudi za prihodnje. Izpostavila pa bi Ledinek Engineering, ki je v Hočah pri Mariboru odprl nov razvojno proizvodni objekt. Gre za podjetje, ki je med svetovno vodilnimi na področju strojev za obdelavo lepljenega lesa in to že vrsto let, pa vendar v Sloveniji le malokdo ve zanj.«

»Pomembna prelomnica je zagotovo tudi razmišljanje o prekomejnih migracijah: na Štajerskem se izrazito čuti evropeizacija. Geografska bližina Avstrije in s tem tudi ekonomija severne sosede na eni in visoka usposobljenost naših kadrov, na drugi strani je spodbudila odtok kadrovskih potencialov, ki že ima in bo še imel velike posledice na gospodarstvo. Ali bo to uspelo zagotoviti delovna mesta, ki bodo dajala ugodnosti, ki jih ljudje lahko dobijo v okoljih, v katera migrirajo? Gospodarstvo samo zagotovo tega ne bo zmoglo,« ocenjuje direktorica Aleksandra Podgornik.

Podravska regija - po rasti* čistega dobička

1 TALUM d.d. Kidričevo
2 PALFINGER d.o.o.
3 POŠTA SLOVENIJE d.o.o.
4 GP TERAKOP d.o.o.
5 ELTEK d.o.o.
6 ELEKTRO HANZA, d.o.o.
7 HaM Montaža d.o.o.
8 SNAGA d.o.o.
9 ISS FACILITY SERVICES d.o.o.
10 EUREL d.o.o.

Podravska regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje

1 POŠTA SLOVENIJE d.o.o.
2 PERUTNINA PTUJ d.d.
3 IMPOL 2000 d.d.
4 ADK d.o.o.
5 LESTRO-LEDINEK d.o.o.
6 PALFINGER d.o.o.
7 ELEKTRO MARIBOR d.d.
8 METALVAR d.o.o.
9 STARKOM d.o.o.
10 Wienerberger d.o.o.

Primorsko-notranjska regija - po rasti* čistega dobička

1 Agencija VAL d.o.o.
2 PIVKA d.d.
3 MBS LIST d.o.o.
4 KOLEKTOR ATP d.o.o.
5 POSTOJNSKA JAMA, d.d.
6 EUROBOX d.o.o.
7 KOVINOPLASTIKA LOŽ d.o.o.
8 KP - PLAST d.o.o.
9 ITBAU d.o.o.
10 Bestwood d.o.o.

Primorsko-notranjska regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje

1 POSTOJNSKA JAMA, d.d.
2 MBS LIST d.o.o.
3 PIVKA d.d.
4 KOVINOPLASTIKA LOŽ d.o.o.
5 LIV SYSTEMS d.o.o.
6 Agencija VAL d.o.o.
7 PLAMA-PUR d.o.o.
8 FLUIDMASTER d.o.o.
9 TERMOPLASTI-PLAMA d.o.o., Podgrad
10 MBS PANELI d.o.o.

GZS - Regionalna zbornica Postojna:
Gospodarstvo je v boljši formi kot kdaj koli prej

»Na splošno gledano je gospodarstvo v regiji v boljši formi kot kdaj koli prej, dejstvo pa je, da v regiji prevladujejo dejavnosti z nižjo dodano vrednostjo, regija pa nazaduje na področju inovacijske sposobnosti ter vlaganj v raziskave in razvoj, ki so ključna za dolgoročno gospodarsko rast. Na drugi strani beležimo strmo rast turističnega gospodarstva, konstantno rastejo prihodki iz turistične dejavnosti, ki je področje, na katerem ima regija še precej neizkoriščenih potencialov,« stanje opiše direktor Boštjan Požar.

V letu 2018 je gospodarstvo ustvarilo skoraj 67 milijonov evrov neto čistega dobička, samostojni podjetniki pa še slabih 10 milijonov evrov neto podjetnikovega dohodka, kar je največ doslej oz. v zadnjih 20 ali 30 letih. Med vidnejšimi dogodki, ki so se zgodili v regiji, izpostavljajo junijski požar, ki je povsem uničil proizvodnjo v podjetju Fragmat v Podskrajniku, v katero so leta 2012 vložili 20 milijonov evrov. »Primorsko-notranjska regija je oddala kandidaturo Klasičnega krasa za vpis na seznam svetovne dediščine pri UNESCO. Če bo kandidatura uspešna, bi to lahko zelo pozitivno vplivalo na (predvsem turistično) gospodarstvo,« zaključuje Požar.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

GZS - Posavska gospodarska zbornica, Krško:
Že peto leto zapored nadpovprečno

»Posavsko gospodarstvo je v letu 2018 poslovalo nadpovprečno že peto leto zapored. Glavnina indeksov ključnih kazalcev je zelo vzpodbudnih, indeksi kazalcev dobičkonosnosti so celo dvomestni, likvidnost in lastna denarna sredstva so na zgodovinskem maksimumu, zadolženost pa na minimumu. Posavje s svojim gospodarstvom, katerega najpomembnejša dejavnost je posavska energetika, in investicijskim potencialom skoraj 200 mio evrov na letni ravni, še naprej ostaja pomemben člen, ki pomembno prispeva k uspehu celotnega slovenskega gospodarstva,« poudarja direktor zbornice Darko Gorišek.

Posavsko gospodarstvo je lani skupaj ustvarilo skoraj 620 novih delovnih mest, kolikor do sedaj še nikoli ni v enem letu. Preseglo je prag 600 mio evrov dodane vrednosti. Kljub rekordnemu številu novih delovnih mest v enem letu je dodana vrednost gospodarskih družb ostala nad slovenskim povprečjem tj. 45.488 EUR/zaposlenega. Posavsko gospodarstvo ostaja izvozno orientirano, saj več kot 60 % vseh prihodkov ustvari na najzahtevnejših tujih trgih, poudariti pa gre tudi več kot 100 mio evrov rast prihodkov na domačem trgu. Lani je preseglo prag 100 mio evrov neto dobička. »Sistemsko delo s področja inovativnosti je pripeljalo do novih inovatorjev in inovacij, področje prihodnjih kadrov v okviru Zavezništva za mlade pa smo, kot edini v Sloveniji, v sodelovanju z vsemi akterji kronali z uvedbo vajeništva za poklic strojni mehanik,« o dosežkih še pove Gorišek.

Posavska regija - po rasti* čistega dobička	
1	GEN-I, d.o.o.
2	CELINA PLUS d.o.o.
3	TRANSPORT GAJ d.o.o.
4	STILLES d.o.o.
5	CELINA GROUP d.o.o.
6	WILLY STADLER d.o.o.
7	TIPS d.o.o.
8	KOSTAK d.d.
9	I.H.S. d.o.o.
10	M92 d.o.o.

Posavska regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje	
1	VIPAP VIDEM KRŠKO d.d.
2	GEN d.o.o.
3	WILLY STADLER d.o.o.
4	HESS, d.o.o.
5	TIPS d.o.o.
6	TEB d.o.o.
7	ELMONT d.o.o. Krško
8	TRANSPORT GAJ d.o.o.
9	STILLES d.o.o.
10	KOSTAK d.d.

Vir: Bisnode GVIN, podatki Ajpes
Opomba metodologije: Top 10 družb po statističnih regijah z največjo absolutno rastjo števila zaposlenih in ustvarjene dodane vrednosti v letu 2018 v primerjavi z letom 2017. Upoštevane družbe na osnovi nerevidiranih in nekonsolidiranih bilančnih izkazov.
* Za primerjavo HIDRIA d.o.o. za leto 2017 smo upoštevali posamezna letna poročila Hidira, Aidria AET in Hidria TC, ker konsolidiranih bilanc za 2017 ni na voljo, v 2018 pa sta se družbi pripojili k prevzemni družbi Hidria.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Obrtnik - Podjetnik

Država: Slovenija

Doseg:

Stran: 12

Površina: 876 cm^2

07.10.2019

Ponedeljek

Kazalo

52. MOS

V znamenju zborničnega jubileja

Največji sejem v regiji je bil tudi letos razdeljen na pet ključnih področij MOS Dom, MOS Turizem, MOS Tehnika, MOS B2B in MOS Plus. Ob tem pa je znova povezal gospodarstvo, obrti, tehnologije, inovacije in znanost. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je svojo prisotnost na letošnjem sejmu obarvala slavnostno. Vse sejemske aktivnosti je namreč posvetila 50-letnici svojega delovanja in uspehom minulih generacij slovenskih obrtnikov.

Že na otvoritveni slovesnosti je jubileju Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije svoje besede namenil njen predsednik **Branko Meh** in ob tem spomnil na ključno vlogo obrtnikov tudi pri razvoju največje sejemske prireditve pri nas. MOS se je namreč leta 1968 začel kot obrtna razstava, ki se je razvila v največji sejemski dogodek obrti in podjetništva, pred dvema letoma pa so ga razdelili na pet podsejmov MOS Dom, MOS Turizem, MOS Tehnika, MOS B2B in MOS Plus. Meh je v svojem nagovoru spregovoril še o okolju, v katerem delujejo danes slovenski obrtniki in mala podjetja. »Ne bom pretiraval, če rečem, da je malo gospodarstvo motor naše države. Da pa lahko obrtniki in podjetniki nemoteno delamo, se razvijamo in zaposlujemo, potrebujemo spodbudnejše poslovno okolje s prijaznejšo zakonodajo in brez nepotrebnih birokratskih ovir. In naloga naše vlade je, da nam takšno okolje zagotovi!« je bil odločen predsednik OZS.

Sejem je odprl minister za okolje in prostor **Simon Zajc**, ki je izrazil zadovoljstvo, da se tudi v gospodarstvu v zadnjem času krepi okoljska zavest, in prepričanje, da morata iti skrb za okolje in gospodarstvo z roko v roki. Minister je izpostavil tri skupne točke okoljskega ministrstva in gospodarstva, in sicer krožno gospodarstvo, agencijo za okolje in gradbena zakonodaja. Glede prvega je dejal, da je treba na krožno gospodarstvo gledati kot na priložnost, ne kot nujno zlo. »Tisti, ki so se lotili tega projekta, ugotavljajo, da lahko ob zmanjšanju porabe energije, ob zmanjšanju uporabe surovin in ob tem, da je njihov odpadek surovina za neko drugo industrijo postajajo bolj konkurenčni,« je dodal Zajc. Povedal je še, da bo ministrstvo s kadrovsko okrepitvijo odpravilo zaostanek na agenciji za okolje, v pripravi so tudi zakonodajne spremembe, ki bodo odpravile podvajanje postopkov, v prihodnje pa naj bi vsak lahko spremljal, kjer v postopku je njegova vloga. Kar zadeva gradbeno zakonodajo je minister omenil integralni postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja, ki vključuje tudi okoljevarstveno soglasje, če ga investitor potrebuje.

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije z obrtno-podjetniškim zborničnim sistemom je kot vselej zaznamovala sejemsko dogajanje, sicer pa vse svoje aktivnosti na sejmu pripravila v počastitev visokega jubileja. Po slavnostnem razrezu torte uvodni dan sejma so bili osrednji dogodki okrogla miza o polstoletni zgodovini stanovskega povezovanja, ulica obrti s predstavitvijo 12 obrtnih poklicev in največje mednarodno poslovno srečanje v regiji.

EVA MIHELIČ

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

EOL

Država: Slovenija

Doseg:

Stran: 23

Površina: 137 cm^2

07.10.2019

Ponedeljek

Kazalo

Zelena prihodnost cementov – razvoj nove vrste klinkerja

Belitno-sulfoaluminatni klinker velja za obetavno nizkoenergijsko in nizkoogljično alternativo konvencionalnemu portlandskocementnemu (OPC) klinkerju, saj v primerjavi z njim zahteva 100-200 °C nižjo temperaturo sintranja in prispeva k 20-30 % zmanjšanju ogljičnega odtisa. Hkrati so fizikalno-mehanske lastnosti cementov na osnovi takšnih klinkerjev primerljive z OPC. Glavni cilji projekta so: razvoj belitno-sulfoaluminatnega cementnega klinkerja iz različnih lokalno dostopnih sekundarnih surovin (pepel z rešetk, jeklarske žlindre, bela titanova sadra, odpadni beton in opeka), proučevanje hidratacije ter fizikalno-mehanskih lastnosti cementa na osnovi teh klinkerjev ter prispevek k višji stopnji recikliranja industrijskih in gradbenih odpadkov ter trajnostnemu zmanjšanju porabe naravnih virov. Raziskava poteka v sodelovanju Zavoda za gradbeništvo Slovenije (ZAG) s Salonitom Anhovo d.d. v okviru projekta »Belitno-sulfoaluminatni klinker iz sekundarnih surovin za trajnostno proizvodnjo nizkoogljičnih in nizkoenergijskih cementov«. Projekt št. C3330-17-529035 »Raziskovalci-2.0-ZAG-529035« je odobrila Republika Slovenija, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Naložbo sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija.

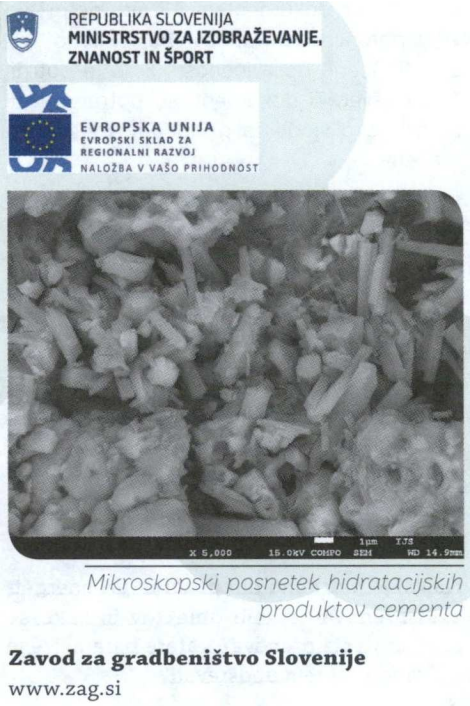

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

EOL

Država: Slovenija

Doseg:

Stran: 21

Površina: 118 cm^2

07.10.2019

Ponedeljek

Kazalo

Festival Spretnosti za prihodnost za učitelje STEM

Današnji otroci in mladi se bodo v prihodnosti srečevali z velikimi izzivi na področjih digitalizacije, globalizacije in podnebnih sprememb. Ena od nalog učiteljev STEM (znanost, tehnologija, inženirstvo in matematika) je, da jih pripravi na te izzive. Na 11. evropskem festivalu Science on Stage 2019, ki ga bo v sodelovanju s Science on Stage Europe gostila Science on Stage Portugal, bodo sodelujoči učitelji opremljeni z za to ustreznimi orodji. Tridnevni izobraževalni festival bo potekal od 31. oktobra do 3. novembra 2019 v portugalskem mestu Cascais. V skladu z geslom »Spretnosti za prihodnost« se bo 450 učiteljev iz več kot 30 držav združilo in predstavilo ter izmenjalo svoje inovativne učne koncepte na sejmu, v delavnicah in kratkih predavanjih. Izjemni projekti bodo na festivalu prejeli evropske nagrade za učitelje STEM in bodo kasneje mednarodno razširjeni kot tečaji usposabljanja ali učni materiali. Slovenija bo na festivalu sodelovala s štirimi učitelji iz dveh osnovnih in dveh srednjih šol. To so: Renata Flander z OŠ Davorina Jenka, Daša Sojer z OŠ Domžale, Alenka Perko Bašelj z Gimnazije Moste in Branko Koprivnikar s skupino zaslužnih dijakov z Gimnazije Litija. Festivala se bosta udeležili tudi izbrana članica za mednarodno komisijo ocenjevanja predstavljenih projektov dr. Vesna Ferk Savec, redna profesorica Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani, in nacionalna koordinatorica Znanost na odru Slovenija mag. Nika Cebin, profesorica na Gimnaziji Ledina.

Gimnazija Ledina
www.ledina.si

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

EOL

Država: Slovenija

Doseg:

Stran: 34

Površina: 906 cm^2

07.10.2019

Ponedeljek

Kazalo

HIDROELEKTRARNE

Brez hidroelektrarn Slovenija ne bo dosegla ciljev pri OVE, Vlada mora odločiti

Jože Volfand

Mag. Vekoslav Korošec je izjemen pričevalec kronike dogodkov v slovenski energetiki, saj je sodeloval pri gradnji nekaterih najpomembnejših energetskih objektov v državi. Tudi pri gradnji nuklearke. Zdaj je direktor Združenja za inženiring na GZS in koordinator Strateškega sveta za energetski prehod. Letos je pripravil gradivo Reka Sava v luči podnebnih sprememb in izgradnjo verige HE na Savi opredelil kot ključni večnamenski projekt za energetski prehod. Še več. Pri presoji ciljev posodobljenega Celotnega energetskega in podnebnega načrta Slovenije poudarja, da bodo brez hidroelektrarn ogroženi cilji pri OVE do leta 2030. Vendar se prav pri gradnji hidroelektrarn zelo zatika pri umeščanju objektov v prostor. Pravi, da sedanje stanje zahteva takojšnjo odločitev Vlade in Ministrstva za infrastrukturo.

Strateški svet za energetski prehod združuje zainteresirano gospodarstvo, stroko in druge deležnike, njegova prednostna usmeritev pa je presoja vsebine Nacionalnega in energetskega načrta. Med drugim naj bi svet prispeval k oblikovanju stališč, ki bi preprečila »sprejemanje ambicioznih in nepremišljenih ciljev.« Opozarjate na ekonomske posledice okoljskih oziroma podnebnih ciljev. Kot nepremišljen primer ste omenili cilje za OVE do leta 2020 in subvencije za sončne elektrarne. Kateri argumenti podpirajo stališče SSEP?

Strateški svet za energetski prehod je na prvi seji izpostavil, da morajo biti postavljeni cilji prehoda v brezogljično družbo realni in izvedljivi. Nima smisla postavljati nerealnih ciljev, če vemo, da ne bodo realizirani. Tudi ne vemo, kakšne sankcije bodo, če cilji ne bodo realizirani. Posledice za Slovenijo so lahko zelo hude. Na GZS smo večkrat opozorili na racionalno trošenje sredstev za podpore OVE. Pri tem smo izpostavili letno podporo za sončne elektrarne. Za leto 2018 je znašala 62.820.633 €, pri čemer so sončne elektrarne prispevale samo 2 % proizvodnje. Če upoštevamo 15-letno obdobje subvencije, gre za zelo veliko denarja. Pri tem je pomembno, da je bila cena za inštaliran kilovat leta 2009, ko so se začele uvajati sončne elektrarne, 5.000 €, leta 2019 pa je cena samo 1.000 €. Tehnologije se razvijajo. Poleg tega imajo sončne elektrarne v povprečju samo 1.000 obratovalnih ur. Zakaj ne bi ta denar dali razvitim tehnologijam, kjer so bistveno višji izkoristki in bistveno večje število obratovalnih ur. Na to smo opozorili. Potrebno je upoštevati, da vsaj do leta 2030 izkoristimo tiste tehnologije, ki so razvite, prednosti, ki jih ima Slovenija.

Na kaj mislite?

To so hidroelektrarne. Kar se tiče proizvodnje tehnologije pretočnih elektrarn, to so Savske elektrarne, jih moramo izgraditi kot celotno verigo. Absolutno predolgo trajajo obdobja izgradnje od sprejetja odločitve ali državnega prostorskega načrta do tehničnega pregleda oziroma obratovanja. Od ene do druge stopnje izgradnje se obdobja dvakratno povečajo. S takšno dinamiko nikoli ne bomo zgradili celotne verige elektrarn.

Zakaj velike zamude pri gradnji HE?

Ključen problem je umestitev v prostor. Predvsem okoljevarstvene organizacije vplivajo na dolžino postopkov. Časi izgradnje so nerazumno dolgi.

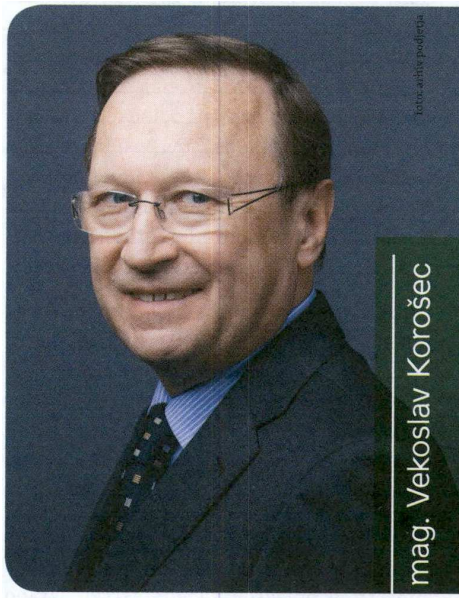

Rešitev?

Prva rešitev je, da se zgledujemo po drugih razvitih državah, kjer je celovita presoja vplivov na okolje le verifikacijski postopek, ne pa organizacijski. Upošteva naj se načelo, da se pri umestitvi v prostor izvede vse optimalno sprejemljivo. Se pravi, poleg zahtev okoljevarstvenikov bi morali iskati oziroma upoštevati optimalne rešitve, ne pa jih enostavno odkloniti. Drugje iščejo optimalne rešitve. Pri hidroelektrarnah se mora upoštevati, da so to vodnogospodarski objekti, kjer ne gre le za električno energijo, ampak so to v resnici večnamenski objekti. Gre za zaščito pred poplavami, za zaščito podzemnih voda, za namakanje, kmetijstvo, turizem, za kulturno dediščino. Razvite države so rešitev našle. Do leta 2030 bi morala Slovenija investicijski cikel v gradnjo hidroelektrarn izvesti.

Trdite, da brez naložb v HE Slovenija ne bo dosegla ciljev deleža OVE v končni rabi energije.

Ne. Brez izgradnje hidroelektrarn do leta 2030 tega deleža ne moremo doseči.

Tudi s sončno in vetrno energijo ne?

Ne, ne bomo. To so tehnologije, ki se hitro razvijajo. Pri vetrnih elektrarnah je enak problem kot pri vodnih. Umeščanje v prostor. Pri fotovoltaiki pa je drug problem. Upoštevati moramo zelo majhno število obratovalnih ur in še nerazvite tehnologije hranjenja energije.

Hranilniki so ali niso?

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Za to imamo tudi mi rešitev. Tehnično in ekonomsko so v tem trenutku še najboljše črpalne elektrarne. V Sloveniji sta raziskani še dve lepi lokaciji in tudi projekti obstajajo. Ena je črpalna elektrarna Požarje na Savi, v občini Zagorje ob Savi, druga pa je Kozjak na Dravi. To so hranilniki, ki bi v tem obdobju povečanega deleža obnovljivih virov lahko precej pomagali.

Je samo opredeljena lokacija ali je še kaj več?

Projekti so bili narejeni za obe črpalni elektrarni. V Sloveniji so bile načrtovane tri črpalne elektrarne: Avče na Soči, Kozjak in Požarje. Projekti so bili pripravljeni že v sedemdesetih letih, zgradili pa so samo Avče. Zakaj se to ni zgodilo, najbrž ve HSE. Probleme, kar se tiče koncesije, kdo bo investitor pri gradnji HE na Savi, je potrebno čimprej rešiti. Pripraviti investicijsko dokumentacijo in začeti graditi. Gradnja bi lahko potekala tako, da bi vsaki dve leti začeli že z novo stopnjo in bi lahko paralelno gradili več hidroelektrarn.

Hkrati?

Slovenska gradbena operativa, tudi slovenska industrija in projektanti, so še vedno v takšni kondiciji, da so tega sposobni. Morali bi se organizirati in imeti jasno postavljene cilje. Kako je bilo mogoče, da smo med letom 1973 in 1983 zgradili plinsko parno elektrarno Brestanica, termoelektrarno Šoštanj 5, jedrsko elektrarno Krško, toplarno Ljubljana, 400 kV omrežje Nikola Tesla, hidroelektrarno Formin na Dravi. To je bil investicijski proces, v katerem je bila postavljena glavnina slovenske energetike.

Zakaj se na Srednji Savi nič ne zgodi že nekaj časa?

Je več problemov. Prvi je ta, da še ni določen investitor, pa tudi koncesija še ni oddana. Največji problem je, da tistega, ki bi to presekal, odločil, ni. Nihče si ne upa presekati. A čim bi bila odločitev sprejeta, je potrebno takoj pripraviti projektno dokumentacijo.

Govorite o Savi.

Srednjo Savo bi morali zgraditi. Najprej odsek Renke-Trbovlje-Suhadol, potem pa naprej srednjo Savo, Ježice Šentjakob Zalog-Jevnica Kresnice-Ponoviče. Potem pa razmišljati pri Renkah tudi o črpalni elektrarni Požarje. To bo zagotovo aktualno.

A še prej bo potrebna zelena luč pri izgradnji hidroelektrarne Mokrice?

Mislim, da bodo problem okoljskega soglasja rešili. In da bodo Mokrice, tudi v zadnji verziji NEPN je tako napisano, do leta 2024 zgrajene. Prepričan sem, da bodo rešitev našli tudi zaradi tega, ker imajo Mokrice pomembno vlogo. Tako kot je HE Moste v celotni verigi čelna kumulacija, sta Brežice in Mokrice izravnalni bazen. Največji efekti, tehnični in ekonomski, so v sklenjeni verigi, kjer so čelna akumulacija in izravnalna akumulacija v funkciji. Prepričan sem, da so blizu rešitve.

Zdaj se začenja razprava o posodobljenem Nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu. Njegov sprejem je pomaknjen v prvo polovico leta 2020. Kakšne cilje bi si morala Slovenija določiti pri zmanjšanju emisij toplogrednih plinov in pri obnovljivih virih energije?

Postavljeni cilji morajo biti ambiciozni in izvedljivi. Trenutni predlog je realno postavljen. Delež OVE v končni rabi energije do leta 2030 naj bi bil 27 %. To je po naši oceni ambiciozen cilj, ampak je izvedljiv. 37 %, kar predlaga EU, je iluzorno. Pomanjkljivost NEPN pa je, da cilji niso ekonomsko ovrednoteni. To je pa drug vidik.

Menite, da bi lahko dosegli delež OVE pod pogojem, da začnemo graditi hidroelektrarne. Ali lahko v času od 2020 do 2030 zgradimo hidroelektrarne, če še ni projektov, načrtov? Ne ve se, kako bo z denarjem.

Pri Mokricah je dokumentacija pripravljena. Pri Srednji Savi je delno dokumentacija tudi izdelana, a jo je potrebno ažurirati. Narediti izvedbene projekte je velik izziv za slovensko projektivo, ampak mislim, da smo sposobni.

A vendar, katere HE lahko realno zgradimo do leta 2030, če izvzamemo, da bodo Mokrice do leta 2024?

Takoj bi morali začeti s Srednjo Savo, da bi imeli do leta 2030 Renke-Trbovlje-Suhadol. Se pravi tri hidroelektrarne. Če bi dosegli širok konsenz, bi lahko elektrarne zgradili. Tudi NEPN jih navaja. Zgledujmo se pri zlatem investicijskem pravilu, po katerem se ravnajo Avstrijci. Investicije so enakomerno porazdeljene na šestletno obdobje. Tudi dobavitelji, izvajalci, projektanti bi morali točno vedeti, kako bodo po vrsti gradili objekte. Tako kot smo med leti 1973 in 1983 postavili osnove danasnje slovenske energetike. Takrat smo postavili veliko objektov in še nuklearno elektrarno zraven.

Kdo mora odločiti?

Odločitev je na strani Vlade in Ministrstva za infrastrukturo. Vlada je tista, ki odloča glede koncesije in kdo bo vodil izgradnjo, Vlada je lastnik vseh firm. To je nacionalni interes. Število delovnih mest, večnamenskost izgradnje, delovna mesta v gradbeništvu, kontinuiteta naložb, prilivi v proračun od koncesnin, prispevkov. Gradnja verige, ki bi trajala deset let, bi dala več sinergijskih učinkov. O ciljih NEPN pa sem že govoril.

Ekonomski vidik NEPN. Ali ima kdo izračune, koliko bi stale investicije, projekti, programi, o katerih govori NEPN v povezavi s cilji, ki jih mora Slovenija doseči?

Tega izračuna še ni. A je nujen za odločitev.

Kdo ga bo pripravil?

Za to so odgovorni pripravljavci NEPN-ja in druge inštitucije. Ministrstvo za infrastrukturo in prostor bo moralo priskrbeti ocene.

NEPN pripravlja konzorcij. Se vam ne zdi čudno, da konzorcij hkrati z ambicioznimi cilji vendarle ne opredeli tudi ekonomskih postavk?

Saj bo. To je naslednja faza. Problem je v tem, da ni veliko časa. Rok je do konca leta. Sedaj smo sprejem NEPN sicer preložili, kar me zelo skrbi. Za Slovenijo ni dobro, da zamuja. NEPN je tudi pogoj za pridobivanje evropskih sredstev v perspektivi 2021–2027. Zakaj gre to tako počasi, ne znam odgovoriti. Nacionalni energetski podnebni načrt je ključen razvojni projekt Slovenije, ki se dotika vsakega v državi. To je temeljni strateški razvojni dokument.

Ali so cilji v NEPN realni?

Cilji, ki so postavljeni v zadnji verziji NEPN, so precej realni. Tudi premog bomo opuščali postopoma. 30 % do leta 2030, 50 % do 2040, najkasneje do leta 2050 v celoti. NEK naj bi obratoval do leta 2043.

Kaj pa TEŠ?

Po zadnji verziji NEPN bo TEŠ do leta 2030 zmanjševal proizvodnje, najkasneje do leta 2050 bi v celoti ugasnil.

Ali se vam ne zdi, da je to nerealno glede na to, da se povišujejo cene emisijskih kuponov? Bo zmogel visoke cene?

TEŠ moramo obravnavati širše, kot del celotnega energetskega sistema. TEŠ 6 ni samo proizvodnja električne energije, TEŠ je tudi, ker je vključen v 400 kV omrežje, močna podporna točka v omrežju. Druga podporna točka je Jedrska elektrarna Krško. TEŠ 6 zagotavlja sistemske storitve, sekundarno regulacijo frekvence, saj je turbinski regulator direktno vključen v dispečerski center ELES-a in TEŠ sodeluje pri regulaciji frekvence, kar je zelo pomembno. Proizvodnjo 30 % energije, ki jo daje TEŠ, se v vseh letnih obdobjih vedno ne da nadomestiti z uvozom. TEŠ bo še obratoval. Do kdaj, ne vem. Odvisno je od razvoja tehnologij in od prenosnega omrežja v sosednjih državah, ker moramo imeti prenosne poti za uvoz. Če ga ohranimo kot hladno rezervo, je lahko prednost, ker bi imeli boljše pogoje za pogajanja o ceni.

Ne bo še slovesa od fosilnih goriv.

V celotni sliki energetike bomo morali opcijo uporabe fosilnih goriv upoštevati kot dejstvo. TEŠ 6 je BAT tehnologija in je v JV Evropi najmodernejši blok. Emisije CO_2, SO_2 so se drastično znižale v primerjavi s starimi tehnologijami. V prehodnem obdobju bo imel Šoštanj še določeno vlogo, vendar ga moramo nadomestiti. S čim ga lahko nadomestimo? Fotovoltaika ni sposobna opravljati sistemskih storitev v takšni meri, kot jih zdaj konvencionalna elektrarna. Lahko je rešitev tudi plinsko-parni blok. Kljub vsemu je tudi plin fosilno gorivo. Zelo premišljeno bomo morali iskati ravnovesje, predvsem pa, da ne bomo ogrozili sistema in varnosti oskrbe z električno energijo.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Luka Tetičkovič

Šešok si je napisal pravila, nato je po njih igral

0 | 7. Oct 2019, 06:50

Deli na: Facebook Twitter

Dušana Šešoka danes poznamo predvsem kot pogrebca kolosa z imenom Iskra, ki v njegovih dobičkonosnih ostankih na vsakem koraku zatira svoje zaposlene, svojima sinovoma pa medtem omogoča milijonske svetovalske posle, dokler ju ne pripelje v lastništvo in operativo mimo kriterijev meritokracije. A ime Šešok je veliko več od tega.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Reporter

Dušan Šešok, veliki privatizator.

Šešok se naredi leta 1991, ko v Demosovi vladi prevzame funkcijo sekretarja za finance. Nadomesti **Marka Kranjca,** ki ga takoj okrivi, da Slovenije ni finančno pripravil na osamosvojitev, saj nova država nima ne denarja ne carine. Kljub temu na svoji funkciji izpelje finančno osamosvojitev, ne po svoji, temveč po zaslugi predhodnika Kranjca, ki je že leto poprej v tajnosti natisnil tako imenovane bone.

»Te njegove izjave so čista neumnost. Bolje, kot smo bili pripravljeni, sploh nismo mogli biti pripravljeni. Tehnično izvedbo bonov je popolnoma vodil Kranjc. Natisnili smo jih oktobra 1990, uvedli smo jih leto pozneje,« se danes Šešokovih izjav spominja ekonomist **Jože Mencinger,** tedaj podpredsednik Demosove vlade, ki je to mesto zapustil v paketu s Kranjcem.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

STA

Dušan Šešok

Želel je biti važen, na bonih pa ni bilo njegovega podpisa

»Po moje je bilo deloma neznanje makroekonomije, deloma pa je želel biti važen,« pravi Mencinger, »spomnim se, kako je v parlamentu napadel Kranjca kot tistega, ki je bil na bonih podpisan. *»Če ima Kranjc kaj zaslug, so bile te pri uvedbi denarja izredno velike.«*

Je pa Šešok imel zasluge za nekaj veliko večjega. Tedaj je še dobršen del ljudstva mislil, da bo osamosvojitev prek privatizacije v podjetja dejansko prinesla delavsko samoupravljanje. Naivno. Z odstopom dvojca Mencinger/Kranjc in nastopom Šešoka se je namesto decentralizirane privatizacije izvedla centralizirana, vsi smo prejeli certifikate, redki so vedeli, kaj naj z njimi.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Reporter

Šešok in zolja

»Ker dobrih podjetij ni bilo zelo veliko, je tisti, ki je prinesel certifikat v Lek ali Petrol, nekaj zaslužil. Toda 62 odstotkov ljudi je prineslo certifikate v pide (pooblaščene investicijske družbe, op. p.), ki so bolj ali manj propadli. Ti ljudje niso dobili nič. Tisti, ki so imeli srečo, so investirali v dobre družbe, kjer pa ni bilo ravno veliko prostora za sprejem certifikatov. Nekaj so jih sprejeli, več pa se ni dalo,« Šešokovo privatizacijo ocenjuje Mencinger.

Mencingerja smo vprašali, ali je prav to omogočilo poznejšo tajkunizacijo premoženja, privatiziranega v državno: *»Jaz mislim, da ja, čeprav se je na prvi pogled zdelo, da je to najpravičnejša privatizacija, ker vsak dobi certifikat. Pravična je bila samo na prvi stopnji, ker ljudje nato niso vedeli, kako certifikate investirati, smo v ta namen dobili pide.«*

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Arhiv Reporterja

Solastnik skupine Istra, Dušan Šešok, ima vilo v kraju Soline.

Delavci niso imeli kapitala, a ni ga imel niti Šešok

Kot bomo pojasnili niže, je Šešok Iskro prevzel z najemom kredita prek menedžerskega podjetja, ki ga je servisiral iz dividend Iskre. V alternativnem univerzumu bi bil mogoč tudi drugačen scenarij, pravi Mencinger. *»Delavci niso imeli denarja, vendar bi lahko rekli, da bi se za nekaj let odpovedali dobičku. To je bila ideja privatizacije, ki jo je podpiral profesor Ribnikar (profesor ekonomije Ivan Ribnikar, op. p.), ki je bil predvsem za to, da bi namesto v pide premoženje prenesli v pokojninski sklad, tako bi premoženje dobili tisti, ki so ga ustvarili – predhodniki.«*

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Reporter

Šešokova vila v Radomljah pri Domžalah ima 285 kvadratov uporabne površine. Šešokovo premoženje se je ocenjevalo pri 44,9 milijona evrov.

Vrtljiva vrata: izvedel, kar si je politično omogočil

Šešok leta 1993 v vladi **Janeza Drnovška** postane še minister za industrijo in gradbeništvo, na tej poziciji Iskri odobri 100 milijonov tolarjev posojila, istega leta pa z blagoslovom LDS iz vrha Iskre izrine dolgoletnega direktorja **Janeza Vipotnika,** češ da je Šešok primeren človek, ki *»bo celotni sistem na novo oblikoval in mu zagotovil konkurenčnost doma in v tujini.«* Dve leti pozneje zaposlenim v Iskrinem kolosu ponavlja izjave, ki jih je pred tem govoril slovenski javnost – zaposleni bodo imeli v procesu lastninjenja priložnost priti do med 30- in 40-odstotnega deleža v holdingu Iskra.

Ustvarili so ga levi in desni

Še ena Šešokova zgodba iz tranzicijskih arhivov so peripetije s preprodajanjem orožja pod mednarodnim embargom. Gre sicer za tabu temo slovenske politike, saj je z njo umazana tako desnica kot levica, zato o njej obe molčita. Več milijonov nemških mark je namreč končalo na računih

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

podjetja Cranex, švicarske podružnice Iskre Commercea. Mednarodnim dobaviteljem, recimo podjetju Scorpion v lasti grškega trgovca z orožjem Konstantina Dafermasa, je plačevalo z devizami. Hkrati je prejemalo kupnino iz nadaljnjih prodaj orožja v države nekdanje Jugoslavije. V času Šešoka se je Iskra z obrambnim ministrom Jelkom Kacinom dogovorila o nabavi helikopterjev in šolskih letal za vojsko, ki je bila tudi sicer velik naročnik Iskre. Šešok je ostal prokurist Cranexa vse do leta 2006, ko je bilo podjetje izbrisano. Orožje je bilo pod embargom seveda preprodajano hrvaškim in bosanskim strukturam, a to Šešoka ni očrnilo v Beogradu, ki je tedaj dajal zaledje srbski agresiji v nekdanjih republikah. Šešok je v tistih letih redno hodil na obiske v Srbijo, ki jo je v nasprotju z doktrino Janeza Drnovška videl kot »edino rešitev za slovensko gospodarstvo«. Srbski mediji takrat Šešoka označujejo za »enega redkih iskrenih Slovencev«.

Namesto da delavske certifikate vlaga v podjetje, jih Šešok od sindikatov kupuje za smešno ceno 10 nemških mark. Izjave o delavskem lastninjenju ponavlja vse do leta 2005, ko končuje poldrugo desetletje dolg postopek menedžerskega odkupa Iskre. Petdeseterica menedžerjev, združenih v menedžersko podjetje Maos, leta 2006 izvede prevzem Iskre, nato pa Šešok in nekdanji finančni direktor Iskre, sicer Šešokov tesni sodelavec **Jože Godec,** odkupujeta deleže drugih lastnikov in v kratkem času postaneta prevladujoča lastnika. Nad postopkom politično bdi naprej stranka LDS, nato še stranka SDS. Prav pod Janševo vlado Maosu leta 2006 Kad in Sod prodata svojih 41 odstotkov deleža v Iskri, Šešok tedaj koristi dober odnos s takrat državno kadrovnico **Andrijano Starino Kosem.** Maosu kredit za ta namen odobri NLB in pozneje propadla Factor Banka v lasti **Hermana Rigelnika.** Še osem milijonov si Maos priskrbi drugje, pri ostalih tajkunih.

V naslednjih letih uspeta Šešok in Godec odkupiti deleže vseh malih delničarjev, ko ostaneta sama, pa se konča tudi njun prisrčen odnos. Godec Šešoku očita, da je s pomočjo svojih sinov oškodoval družbo, saj naj bi prek podjetja Taxgroup (lastnika sta **Klemen** in **Matija Šešok**) iz Iskre izčrpaval milijonske zneske.

Leta 2015 se Godec umakne iz Iskre, njegov 41-odstotni delež odkupi podjetje Taxgroup, s tem se Šešoki rešijo notranjih kritik in pobud za revizije, ki jih je sprožal Godec. Kje je podjetje Taxgroup dobilo denar za izplačilo Godca, ni nikoli

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

transparentno pojasnjeno, domneva se, da sta do njega prišla z izčrpavanjem Iskre. Taxgroup se v naslednjih letih prelevi v Finadria Gmbh, podjetje registrirano v Nemčiji. Iz nemških podjetniških registrov je razvidno, da sta lastnika brata Šešok. Družina Šešok tako obvladuje 100 odstotkov Iskre.

Stara menedžerska 'fora': krivi so stroški dela

Precej značilno za nereflektirane menedžerje, če si privoščimo vrednostno sodbo, Šešoki za vse, kar gre narobe v podjetju, krivijo zaposlene, čeprav imajo v podjetju brez sledu delavskega soupravljanja prvo in zadnjo besedo Šešoki.

Tako je Šešok leta 2013 za vse slabo v Sloveniji krivil previsoke stroške dela. V Sloveniji je bila leta 2017, po podatkih Sursa, cena delovne ure 17 evrov, medtem ko je bilo povprečje v EU 26,8 evra. Naše izvozno gospodarstvo že temelji na nizkih stroških dela, a ne prenizkih za Šešoka – takrat je Šešok javno izjavljal, da bi morali minimalno plačo kar ukiniti. Šešok je sicer leta 2017 za svoje zasluge prejel 12.386 evrov mesečne plače.

»Skladno z gibanjem globalne ekonomije bomo mi prilagajali strošek dela. To optimizacijo delajo najuglednejše družbe na svetu. Pri nas, kjer mislimo, da delujeta socializem in planska ekonomija, ne razumemo, da so ti procesi v tujini ves čas potekali in še vedno potekajo,« je Šešok govoričil o nekakšnih uglednih družbah in takoj dodal, da se rezultati ne smejo pripisovati nesposobnosti najodgovornejših. *»Ne zaradi nesposobnosti direktorjev, ampak ker se niso prilagajali stroški.«*

Mala Šešoka ne igrata v prvi ligi

Njegova sinova se pred delavci prav tako nista primerjala z zvezdniškimi nogometaši Ronaldom in Messijem ter zaposlene oklicala za drugoligaše, nad katerimi jima je očka poveril operativno vodenje. Iskra je namreč leta 2016 skoraj prvič zabeležila izgubo, pred katero naj bi jo rešila samo poravnava z mariborsko občino glede zloglasnih radarjev, ki so sprožili vseslovensko vstajo in odnesli mariborskega župana.

Za vse so bili seveda krivi zaposleni, in ne neizkušenost malih Šešokov, ki sta brez izkušenj in mimo načel meritokracije začela igrati v prvi ligi – vodenju velikega poslovnega sistema. Šešoka sta pozneje zanikala, da bi te izjave pred zaposlenimi kadarkoli izrekla.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

V imenu pravice je treba povedati, da so se rezultati Iskre v zadnjih letih izboljšali, po merilniku EBIT, ki najrealneje kaže dobiček podjetja, je Iskra lani tvorila 6,1 milijona, leto prej 4,4 milijona evrov. Kdo je za to zaslužen, se nismo pozanimali, a prav gotovo ne drugoligaši, temveč tisti, ki si bodo to izplačali kot dividende.

STA

Sin Matija zaposlenih v Iskri ni oklical za drugoligaše.

Krizna osemdeseta skorajda uničila Iskro

Iskre v socialističnih časih se spominjamo kot paradnega konja tedanjega gospodarstva, a je bilo podjetje v osemdesetih že močno v krizi. Od nekdanjega mita o uspešnem in prodornem podjetju na področju novih tehnologij je ostalo le še ime, beremo v zborniku Biti direktor v času socializma (2008). Težave so se začele že leta 1986 zaradi zmanjšanja izvoza v Sovjetsko zvezo, izguba pa se je začela kazati šele leta 1989.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

STA

Šešokov sin Klemen je operativo v Iskri prevzel, ker je Šešokov sin.

Beograd tudi ni bil naklonjen razvoju računalniških tehnologij v Iskri. Leta 1987 sta tekmovala dva različna koncepta, kako informatizirati Jugoslavijo. Prvega, strateški državni interes, je zastopala Iskra, drugega, dati prednost vrhunskemu ponudniku, je zastopal ameriški koncern IBM. Še preden je v Beogradu padla končna odločitev, se je Iskra samozavestno podala v proizvodnjo malih osebnih računalnikov v novi tovarni v Stegnah. Produkt se nikoli ni prijel, večina računalnikov v Jugoslaviji pa je bilo osebnih računalnikov tipa IBM.

Številke Iskri niso bile naklonjene. Spadala je med 50 največjih elektronskih podjetij v Evropi, a je na zaposlenega prodala trikrat manj kot nemški Siemens. Veliko dobička je morala odvajati v družbene namene, zato je začela za zahodnimi podjetji zaostajati na področju raziskav in razvoja. Zadnji poskus reševanja Iskre pred Šešokovim nastopom je bilo poskus strateškega partnerstva s Siemensom, s katerim so želeli digitalizirati telefonijo po nekdanji državi. Leto 1990 je te sanje uničilo, saj je imela Iskra kar 70 milijonov ameriških dolarjev izgub. Večina Iskrinih podjetij je imela blokirane takratne žiroračune in znašla so se na robu stečaja.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

V Cernu bo dan slovenske industrije

07. 10. 2019 | PR

Na sedežu Evropske organizacije za jedrske raziskave – CERN v Ženevi, bo 9. in 10. oktobra 2019 potekal »Dan slovenske industrije«. Na dogodku bo predstavnikom organizacije svoje inovativne izdelke, storitve in rešitve predstavilo 24 slovenskih podjetij.

Veliki hadronski trkalnik (fotografija: Jacques Fichet, © 2012-2019 CERN)

Dogodek skupaj organizirajo SPIRIT Slovenija, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Gospodarska zbornica Slovenije. V slovenski delegaciji, ki jo bo vodil državni sekretar na ministrstvu za izobraževanje, šolstvo in šport, dr. Jernej Štromajer, bodo **predstavniki 24 podjetij z različnih področij:** gradbeništva, nizkih gradenj in tehničnih storitev, elektrotehnike in magnetov, elektronike

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

in radijskih frekvenc, informacijske tehnologije, vakuuma in nizkih temperatur, strojništva in surovin, zdravja, varnosti in okolja.

Na dvodnevnem dogodku bodo podjetja **predstavnikom CERN** predstavila svoje inovativne izdelke, storitve in rešitve, organizirani bodo tudi **poslovni sestanki B2B**. Dogodek bo hkrati tudi priložnost, da bodo spoznali možnosti kandidiranja na javnih naročilih in ostale možne načine za skupno poslovno, prodajno in razvojno sodelovanje. SPIRIT Slovenija je ob tej priložnosti pripravil tudi brošuro s predstavitvami vseh udeleženih podjetij.

Esplanade des Particules de nuit (fotografija: Ordan, Julien Marius, © 2018-2019 CERN)

CERN sodi med **najelitnejše znanstvene institucije na svetu**, katere glavni namen je zagotavljanje raziskovalne infrastrukture – pospeševalnikov protonov, antiprotonov, težkih ionov, elektronov in pozitronov. S pridruženim članstvom Republike Slovenije v tej organizaciji so se odprle priložnosti vključevanja slovenskega gospodarstva **v konkretne poslovne-prodajne in razvojno-poslovne aktivnosti**, kar slovenskemu gospodarstvu lahko prinese številne dodatne koristi in ugodnosti v širšem smislu, tako na področju gospodarstva, znanosti kot tudi izobraževanja. CERN je

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

v letu 2018 za naročila blaga in storitev namenil 585 milijonov švicarskih frankov. Največ naročil je bilo izvedenih na področju elektro inženiringa in magnetov, gradbeništva in tehničnih storitev, informacijskih tehnologij, strojništva in surovin. V prihodnjih desetletjih načrtujejo izgradnjo objekta Science Gateway in novega subatomskega superprevodnega pospeševalnika.

*SPIRIT Slovenija že vrsto let **uspešno izvaja predstavitve različnih gospodarskih sektorjev** v okviru tako imenovanih Dnevov dobaviteljev oziroma sektorskih predstavitev in dogodkov B2B. Namen teh predstavitev je poleg večje gospodarske prepoznavnosti Slovenije pomagati pri povečanju prepoznavnosti slovenskih podjetij in njihovih izdelkov ter jim s tem olajšati vstop na tuje trge. S tovrstnimi dogodki, ki so se izkazali za zelo učinkovite, bo agencija nadaljevala tudi v letu 2020.*

******

Več informacij: Lidija Vinkovič, SPIRIT Slovenija, T: 01 589 18 75, M: 041 867 975, E: lidija.vinkovic@spiritslovenia.si

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!